

2021

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

Dokument został opracowany przez
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy
Społecznej w Sztumie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	2
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ	3
2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA.....	8
2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR.....	13
3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ	19
4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA	23
5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	32
5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ	33
5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ	33
6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO.....	33
7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ.....	37
WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE	48

WPROWADZENIE

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, zgodnie z art. 16 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) przygotowuje Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.

Niniejszy dokument zawiera informację na temat sytuacji demograficznej i społecznej mieszkańców miasta i gminy Sztum oraz systemu wsparcia osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Ponadto przedstawiony materiał zawiera analizę zasobów instytucjonalnych oraz kadrowych. W Ocenie przedstawiono również dane na temat środków finansowych przeznaczanych na wydatki w pomocy społecznej z budżetu Miasta i Gminy Sztum, informację o aktywności projektowo – konkursowej gminy oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wskazuje kierunki zmian zachodzących w obrębie pomocy społecznej oraz stanowi podstawę do planowania działań na rok następny.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok została opracowana w oparciu o dane będące w posiadaniu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, a także pozyskane z Referatów Miasta i Gminy w Sztumie, Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z/s w Dzierzgoniu oraz instytucji ściśle współpracujących z MGOPS w Sztumie. Przy sporządzaniu dokumentu wykorzystano również dane pozyskane z systemów informatycznych dotyczących świadczeń realizowanych przez tutejszy Ośrodek.

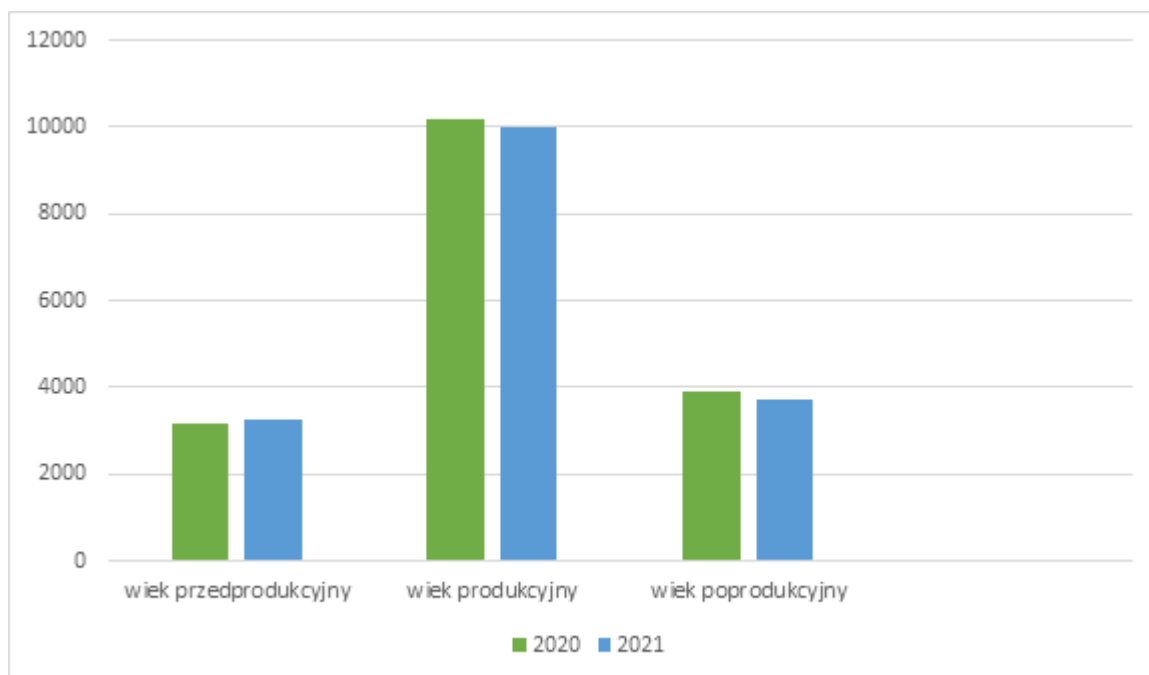
1. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ

MIESZKAŃCY MIASTA I GMINY SZTUM

Miasto i Gmina Sztum leży w północnej części Polski, w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim. Zajmuje obszar stanowiący 176,47 km², który usytuowany jest pomiędzy dwoma jeziorami: Zajezierskim i Barlewickim. W skład Miasta i Gminy Sztum wchodzi 18 sołectw, tj. Parowy, Uśnice, Barlewice, Gronajny, Sztumska Wieś, Gościszewo, Koślinka, Zajezerze, Pietrzwałd, Biała Góra, Czernin, Piekło, Kępina, Nowa Wieś, Postolin, Sztumskie Pole, Koniecwałd oraz ulica Domańskiego.

Zgodnie z danymi Referatu Organizacyjnego i Zamówień Publicznych w 2021 roku na terenie miasta i gminy Sztum zameldowanych było 16 995 osób, tj. o 235 osób mniej w stosunku do 2020 roku, co wskazuje na tendencję spadkową. Struktura ludności według płci jednoznacznie wskazuje na liczebną przewagę kobiet w strukturze demograficznej Miasta i Gminy Sztum. W 2021 roku było 8 730 kobiet oraz 8 265 mężczyzn, czyli w stosunku do kobiet aż o 465 mężczyzn mniej. Jednakże należy podkreślić, iż mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większą populację w stosunku do populacji kobiet. Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym stanowiła ogółem 3 711 osób, z czego liczba mężczyzn - 1 270 osób, zaś liczba kobiet - 2 441 osób. Analizowane dane demograficzne jednoznacznie wskazują, iż kobiety zamieszkujące obszar miasta i gminy Sztum żyją dłużej.

Wykres. 1 Odsetek mieszkańców miasta i gminy Sztum z uwzględnieniem przedziałów wiekowych w latach 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne.

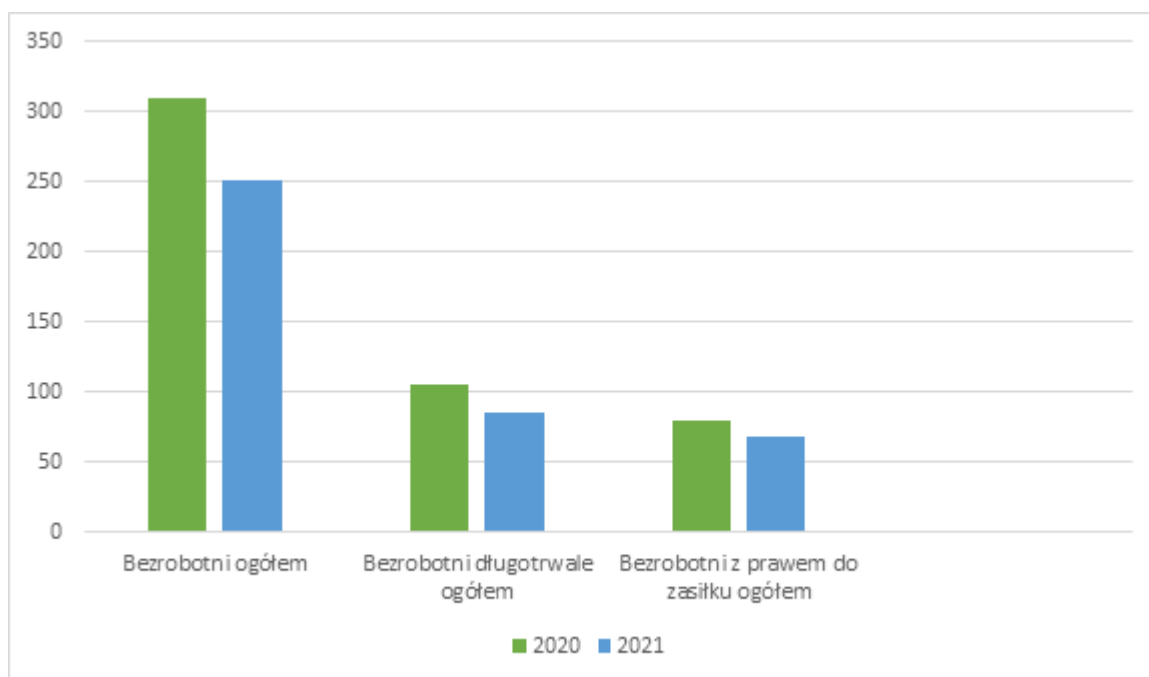
Ponadto z analizy struktury ludności wynika, że w 2021 roku wzrosła liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), którzy stanowili ponad 19 % ogółu ludności, tj. o 1% więcej aniżeli w 2020 roku (o 122 osoby więcej). Natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (tj. kobiety w wieku 60 lat i więcej oraz mężczyźni w wieku 65 lat i więcej) spadła w stosunku do 2020 roku o 173 osoby, co spowodowało analogicznie procentowy spadek udziału w populacji o 1% względem 2020 roku (2020 r.- 23%, 2021 r.- 22%). Największa grupa osób, to osoby w wieku produkcyjnym (tj. kobiety w wieku 18-59 i mężczyźni w wieku 18-64 lata), którzy stanowią 59 % populacji Miasta i Gminy Sztum zarówno w 2020, jak i 2021 roku. Powyższe potwierdza ogólnopolskie zmiany demograficzne, które wskazują na trwający proces starzenia się społeczeństwa. Jednakże należy zaznaczyć, że na terenie miasta i gminy Sztum w 2021 roku odnotowano wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym oraz spadek liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem 2020 roku.

Jednocześnie zgodnie z danymi Urzędu Stanu Cywilnego w Sztumie w 2021 roku liczba zgonów (422 osób) w znacznym stopniu przewyższa liczbę urodzeń (303 osób). Należy jednak pokreślić, iż liczba urodzeń uległa nieznacznemu zmniejszeniu względem 2020 roku, w którym narodziło się 319 dzieci. Natomiast liczba zgonów wzrosła jedynie o 2, gdyż w 2020 roku odnotowano 419 zgonów.

RYNEK PRACY

Według stanu na koniec 2021 roku na terenie miasta i gminy Sztum liczba osób bezrobotnych wynosiła 251 osób, co wskazuje tendencję spadkową względem 2020 roku (310 osób). W roku oceny niespełna 34 % wszystkich pozostających bez pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Osoby z prawem do zasiłku stanowiły 27 % ogółu populacji bezrobotnych. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego od początku 2021 roku spadła i wyniosła 7,1 %. Dane liczbowe wskazują również na spadek stopy bezrobocia na terenie powiatu sztumskiego względem roku ubiegłego (2020 rok- 9,3 %).

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych oraz z prawem do zasiłku w latach 2020-2021 na terenie miasta i gminy Sztum (stan na dzień 31.12.2021 roku).

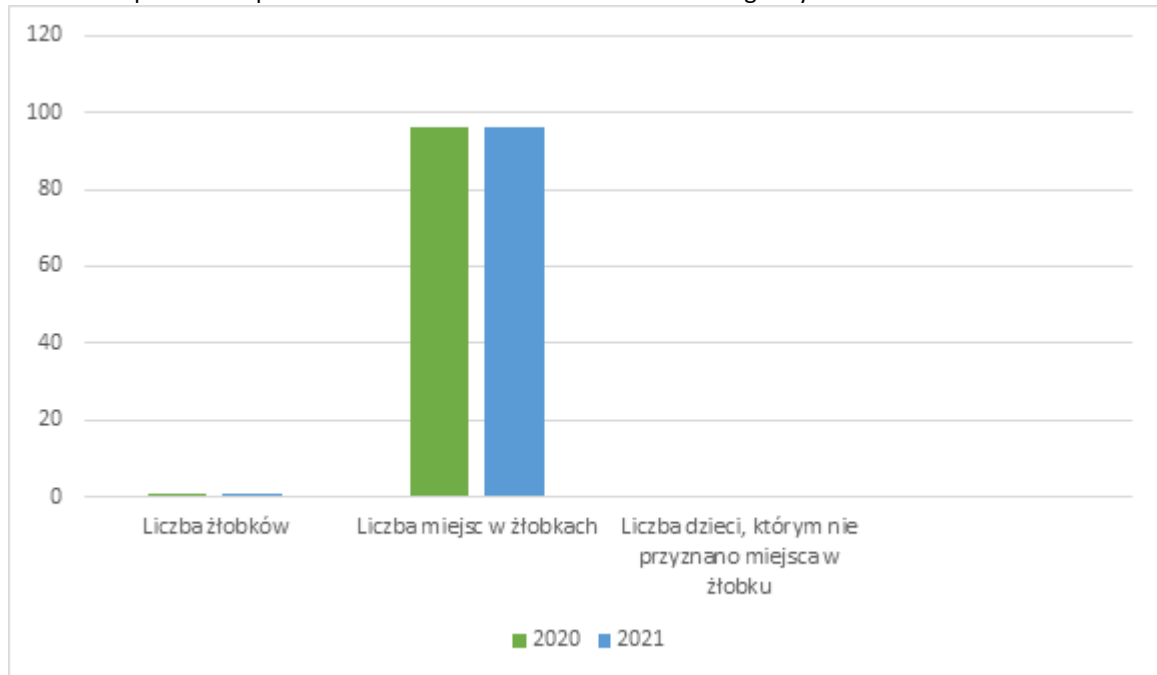
Źródło: opracowanie własne.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W 2021 roku w zasobach Miasta i Gminy Sztum znajdowało się 447 mieszkań komunalnych. W stosunku do poprzedniego roku liczba ta jest mniejsza o 22 lokale. Natomiast liczba osób chętnych w porównaniu do roku 2020 pozostaje na tym samym poziomie. W roku 2021 mieszkańcy złożyli łącznie 27 wniosków na mieszkania komunalne z zasobów gminy. Od miesiąca kwietnia 2019 roku nie wyodrębnia się mieszkań socjalnych. Obecnie wszystkie lokale znajdują się w zasobie mieszkań komunalnych, które mogą zostać przekazane w najem socjalny. Na dzień 31.12.2021 roku na najem socjalny lokalu oczekiwało 26 osób/rodzin, tj. o 7 rodzin więcej aniżeli w 2020 roku. Prognozy na 2022 rok wskazują utrzymanie liczby mieszkań komunalnych w zasobach gminy na tym samym poziomie. Infrastruktura społeczna w zakresie zasobów komunalnych została przedstawiona w poniższym zestawieniu tabelarycznym.

Kolejną istotną kwestią społeczną jest zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz w wieku przedszkolnym, które skorelowane jest z zaspokojeniem potrzeb społecznych i zawodowych mieszkańców miasta i gminy. Zgodnie z danymi Miejsko-Gminnego Zespołu Oświaty w Sztumie w 2021 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonował 1 żłobek. Liczba miejsc w żłobku w 2021 roku wynosiła 96, co pozwoliło zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Powyższe wskazuje, iż potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zostają zaspokojone w pełnym zakresie.

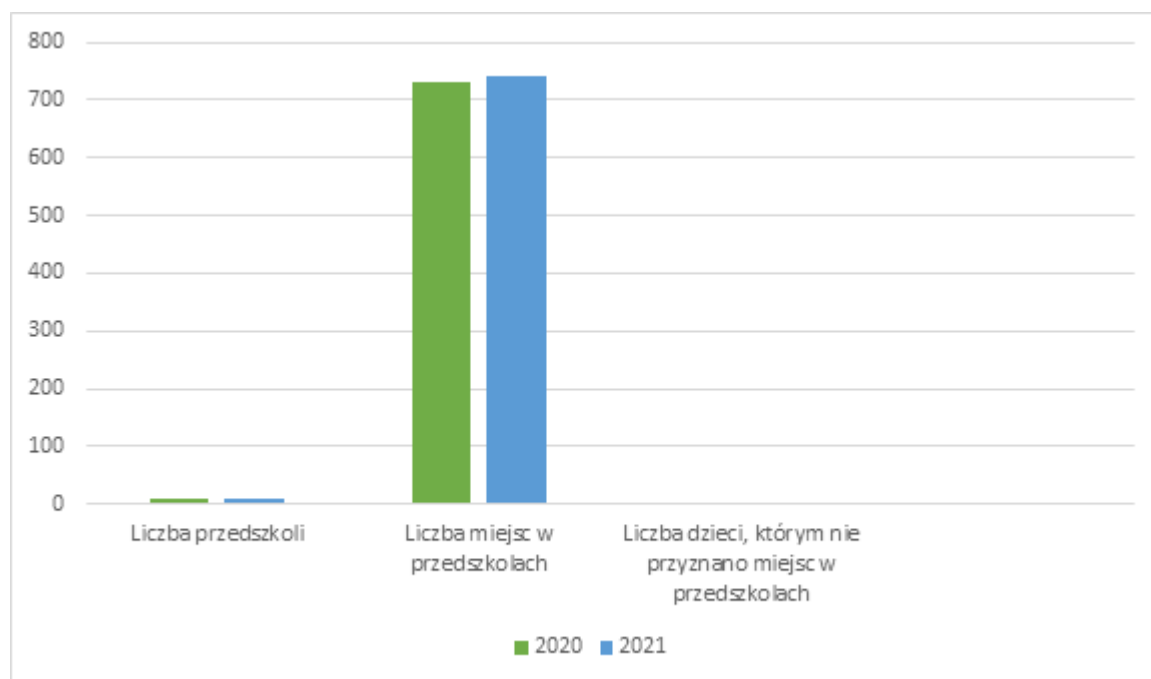
Wykres 3. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie miasta i gminy Sztum w latach 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym przedstawia się jeszcze bardziej optymistycznie. W 2021 roku funkcjonowało 10 przedszkoli (3 przedszkola publiczne, 4 oddziały/punkty przedszkolne, 2 niepubliczne przedszkola i 1 niepubliczny oddział przedszkolny w Barlewiczkach), tj. w stosunku do roku 2020 liczba przedszkoli pozostała na tym samym poziomie. W 2021 roku Oddział Przedszkolny w Barlewiczkach został zlikwidowany z dniem 31.08.2021 roku, natomiast utworzono Publiczny Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej Nr 2 im. Maksymiliana Golisza w Sztumie, który rozpoczął działalność 01.10.2021 roku. W roku Oceny przedszkola dysponowały 742 miejscami (o 12 miejsc więcej niż w roku 2020). Liczba funkcjonujących przedszkoli na terenie miasta i gminy Sztum pozwala zapewnić miejsca wszystkim wnioskodawcom. Z danych ewidencji ludności wynika, że zmniejsza się w gminie liczba dzieci w wieku przedszkolnym. Przedszkola niepubliczne w Sztumie oraz przedszkola publiczne poza Sztumem (Czernin, Gościszewo, Nowa Wieś) będą dysponowały wolnymi miejscami. W związku z powyższym w kolejnych latach potrzeby wszystkich zainteresowanych zostaną zaspokojone.

Wykres 4. Zabezpieczenie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym na terenie miasta i gminy Sztum w latach 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo w zasobie Miasta i Gminy Sztum działa 1 Klub Senior+ „AMATOR, który powstał w 2017 roku. Zgodnie z prognozami liczba miejsc spotkań dla seniorów pozostanie na tym samym poziomie.

Szczegółowe informacje dotyczące sytuacji społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	469	447	447
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	27	27	27
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	0	0	0
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	19	26	26
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	1	6	6
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	1	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	x	x	x

Źródło: opracowanie własne.

2. DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) określa pomoc społeczną jako jedną z instytucji polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, kierując się brzmieniem ww. ustawy, udzielił w 2021 roku pomocy i wsparcia 868 osobom, co stanowi ponad 5 % ogółu populacji miasta i gminy Sztum. W stosunku do 2020 roku nastąpił nieznaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy i wsparcia, który wynosił niespełna 1% (7 osób).

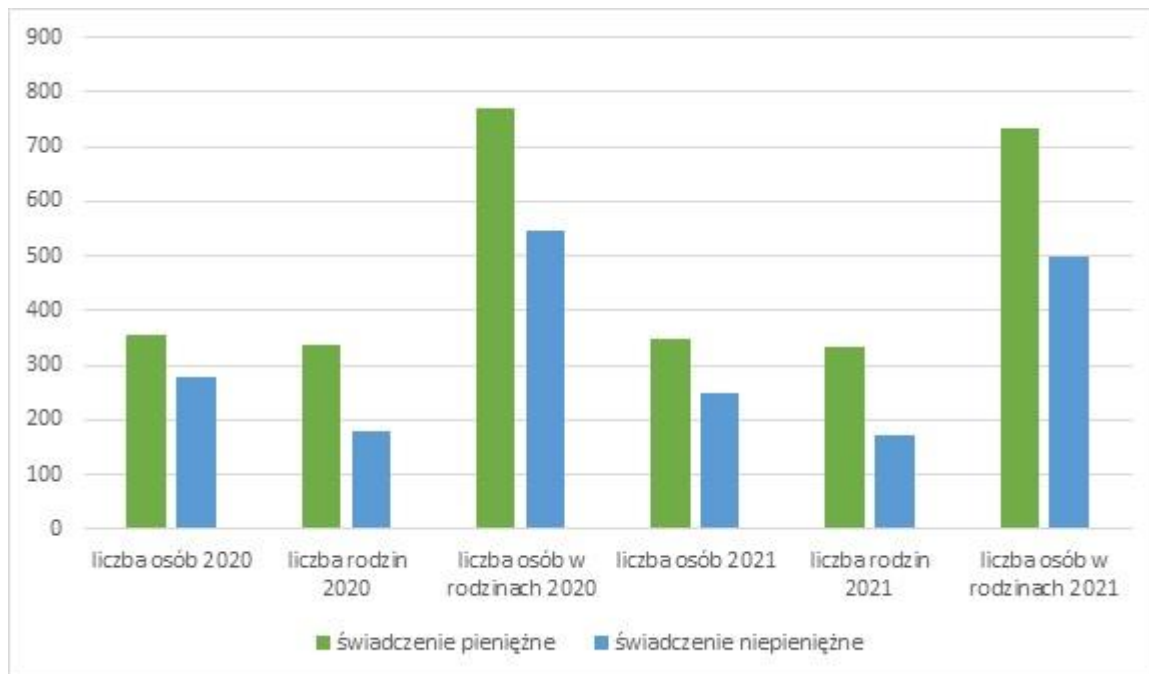
Przyznawane świadczenia z zakresu pomocy społecznej mają na celu wspierać osoby i rodziny w zaspokojeniu podstawowych potrzeb i umożliwiać im życie w godnych warunkach. Powyższe wsparcie udzielane jest przede wszystkim w formie przyznawanych świadczeń. W 2021 roku świadczenia zostały przyznane łącznie 568 osobom. Aż 53% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale. W okresie Oceny pomoc i wsparcie w formie świadczeń uzyskało 401 rodzin, zaś liczba osób w tych rodzinach wyniosła 868. Prognozy wskazują, iż liczba osób, które zgłoszą się do jednostek pomocy społecznej po świadczenia w następnym roku, pozostanie na tym samym poziomie.

Znaczna część osób, którym przyznano świadczenia, stanowią kobiety (294 kobiet), z czego niespełna 52 % kobiet korzysta ze świadczeń długotrwale. Struktura demograficzna osób korzystających z pomocy i wsparcia wskazuje kobiety w wieku produkcyjnym jako dominującą grupę świadczeniobiorców wśród kobiet (59%). W 2020 roku powyższa grupa również była dominującą wśród świadczeniobiorców i stanowiła 60% ogółu kobiet, którym przyznano świadczenia.

Pomoc społeczna jest jedną z instytucji polityki społecznej, w ramach której udzielane są świadczenia o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym. W 2021 roku świadczenia pieniężne zostały przyznane decyzją administracyjną 348 osobom (334 rodzinom, 734 osobom w rodzinie), co stanowi przeszło 61 % ogółu świadczeniobiorców. Natomiast pomoc o charakterze niepieniężnym przyznana została 250 osobom (173 rodzinom, 498 osobom w rodzinie), co stanowi 44 % ogółu świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje, tak jak w 2020 roku, na większe zainteresowanie świadczeniobiorców pomocą w formie pieniężnej, aniżeli niepieniężnej. W stosunku do 2020 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenia w formie pieniężnej nieznacznie zmalała o niecałe 1,5% (5 rodz.), zaś w formie niepieniężnej uległa nieznacznemu zmniejszeniu o niecałe 5% (8 rodz.). Przedmiotowy spadek liczby przyznanych świadczeń niepieniężnych wskazuje na potrzebę finansowego wsparcia osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa czy niepełnosprawności. Spadek osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych, spowodowany był głównie zmniejszeniem liczby dzieci korzystających z posiłku

w szkole, które z uwagi na nauczanie zdalne w związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19, nie korzystały z tej formy wsparcia, lecz otrzymywały wsparcie finansowe na zakup produktów żywnościowych.

Wykres 5. Osoby z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne.

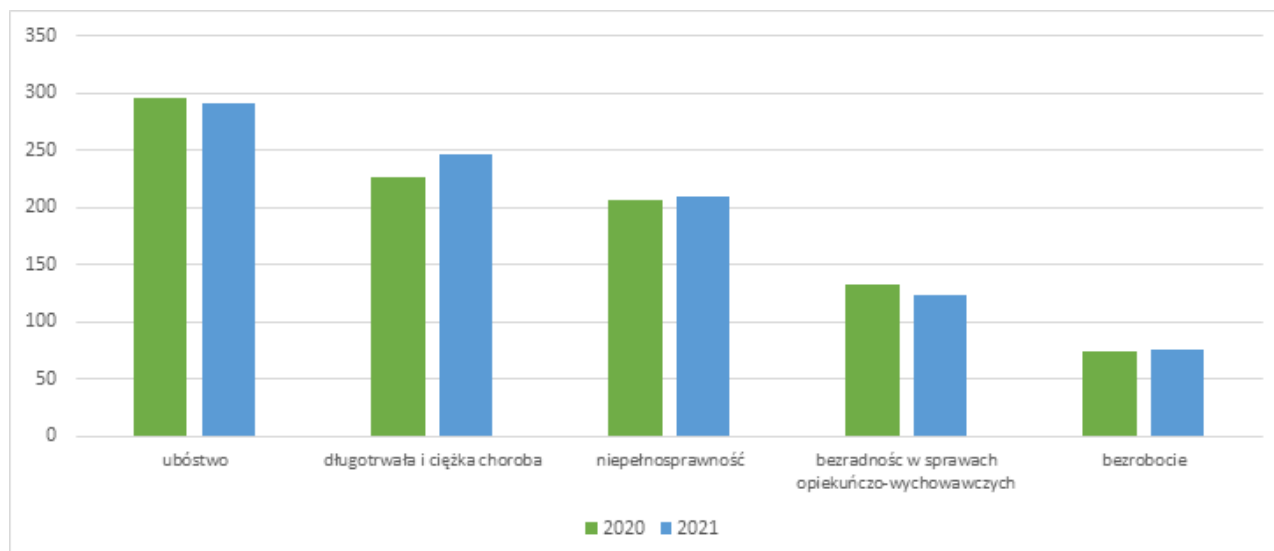
Pomoc społeczna udzielana jest osobom, które spełniają kryteria zapisane w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Pierwszym warunkiem jest trudna sytuacja materialna, drugim – trudna sytuacja życiowa. Należy pamiętać, że powyższe kryteria muszą być spełnione jednocześnie, tzn. niskie dochody łączą się z innym powodami przyznawania świadczeń. Do kryteriów potwierdzających trudną sytuację życiową należą: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe, a także klęski żywiołowe lub ekologiczne. Natomiast drugim kryterium jest kryterium dochodowe, które w 2018 uległo zwiększeniu. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. 2018 poz. 1358) do 31.12.2021 r. kryterium dochodowe w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosiło 701,00 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosiło 528,00 zł. Ponowna zmiana kryterium dochodowego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r.

w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej nastąpiła od dnia 1 stycznia 2022 r. i w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 776,00 zł, zaś w przypadku osoby w rodzinie wynosi 600,00 zł.

Do najczęstszych powodów udzielania pomocy i wsparcia zarówno w 2020 roku, jak i w 2021 roku należało ubóstwo. W 2021 roku z powodu ubóstwa z pomocy społecznej skorzystało 291 rodzin, co stanowi niespełna 73 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Kolejną z przestanek udzielania pomocy w roku Oceny była długotrwała lub ciężka choroba, która w 2021 roku plasowała się na drugim miejscu. W 2021 roku z ww. powodu udzielono wsparcia 246 rodzinom (61 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Wśród trzech głównych przyczyn, które były przesłankami do udzielenia pomocy w 2021 roku była również niepełnosprawność (209 rodzin), która stanowiła ponad 52 % ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia. Analogicznie do 2020 roku czwartą z najczęstszych przestanek udzielania pomocy i wsparcia w 2021 roku, która plasuje się na miejscu wyższym aniżeli bezrobocie, jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. Z powodu tej przyczyny w 2021 roku z pomocy skorzystały 123 rodziny (ponad 31% ogółu rodzin, którym przyznano świadczenia). Jako kolejne dysfunkcje warunkujące udzielaną w 2021 roku pomoc są: bezrobocie (75 rodzin), alkoholizm (62 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (34 rodziny), bezdomność (27 rodzin), trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego (7 rodzin), narkomania (5 rodzin), zdarzenie losowe (3 rodziny), sieroctwo (2 rodziny), przemoc w rodzinie (1 rodzina).

Powyższe dane jednoznacznie wskazują na zmieniający się od kilku lat kierunek działań w zakresie pomocy i wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Pomimo, iż jako najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy wskazywane są ubóstwo i długotrwała choroba oraz niepełnosprawność, to kolejną pozostaje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Głównymi uwarunkowaniami kształtującymi powyższe przesłanki są zmiany demograficzne w zakresie odbiorców przedmiotowego wsparcia i ukierunkowanie na wsparcie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Natomiast w zakresie wsparcia rodzin częstszą przyczyną udzielanej pomocy jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, aniżeli brak zatrudnienia na co wskazuje również malejąca stopa bezrobocia.

Wykres 6. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z tereny miasta i gminy Sztum w latach 2020-2021.

Źródło: opracowanie własne.

W ramach wsparcia w formie świadczeń z pomocy społecznej udzielanej mieszkańcom Miasta i Gminy Sztum wchodzi również usługi opiekuńcze. Usługi opiekuńcze świadczone są osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób. W 2021 roku usługi opiekuńcze zapewniono 41 osobom, a ich koszt wyniósł 346 195 zł. W porównaniu do 2020 roku liczba odbiorców wsparcia spadła o 7 osób, natomiast zwiększyły się wydatki o kwotę 45 076 zł (wzrost o prawie 15%), co spowodowane było wzrostem kosztu jednostkowego świadczenia usług. Ponadto MGOPS w Sztumie oferuje również wsparcie dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze. W roku Oceny, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa, wsparcie w formie specjalistycznych usług opiekuńczych otrzymały 3 osoby, zaś koszt wynagrodzenia specjalistów wyniósł 53 600,00 zł.

Dodatkowym wsparciem dla osób o szczególnych potrzebach wynikających z posiadanego schorzenia lub niepełnosprawności są świadczone specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Usługi w 2021 roku świadczone były dla 11 osób (w 2020 roku- 14 osób), co skorelowane jest ze spadkiem wysokości wydatków ponoszonych względem 2020 roku, które wyniosły 149 496,00 zł.

W zakresie zadań zleconych gminie w ramach pomocy społecznej w 2021 roku wypłacane było również wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną (częściowo lub całkowicie) przyznane przez sąd. Wynagrodzenie wypłacane jest zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż znajduje się w katalogu pieniężnych świadczeń z pomocy społecznej. W roku oceny ww. wynagrodzenie wypłacone zostało 6 osobom w łącznej kwocie 17 403,00 zł. W porównaniu do roku 2020 wysokość

wypłaconego wynagrodzenia wzrosła jedynie o 211,00 zł, zaś liczba opiekunów pozostała na tym samym poziomie.

Przed przyznaniem świadczeń osobie/rodzinie pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy. W roku Oceny w celu przyznania świadczeń bądź ich aktualizacji przeprowadzonych zostało 1385 wywiadów (w 401 rodzinach), tj. o 78 więcej aniżeli w 2020 roku. Większa część wywiadów środowiskowych przeprowadzona została w formie elektronicznej przy użyciu Terminali Mobilnych. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady w formie zdalnej (bez użycia ww. Terminali). Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku korzystali z 8 terminali.

W Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej ilościowej analizie podlegają również usługi pomocy społecznej takie jak praca socjalna. W 2021 roku pomoc w postaci pracy socjalnej została udzielona 234 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 98 rodzin, co stanowi prawie 42% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Nieodzownym elementem udzielanego wsparcia jest kontrakt socjalny zawierany w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób korzystających z pomocy społecznej. W 2021 roku zawarto 59 kontraktów socjalnych w zakresie rozwiązania trudnej sytuacji życiowej z 59 osobami. W porównaniu do 2020 roku zawarto o 14 kontraktów więcej.

Szczegółowe informacje dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	875	868	868
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	614	568	568
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	317	303	303
Wiek 0-17	4	195	166	166
Wiek produkcyjny *	5	344	327	327
Wiek poprodukcyjny **	6	74	74	74

Liczba rodzin	7	403	401	401
Liczba osób w rodzinach	8	875	868	868
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	301	294	294
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	168	152	152
Wiek 0-17	11	81	78	78
Wiek 18-59	12	179	173	173
Wiek 60 lat i więcej	13	41	43	43
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1307	1385	1385
Liczba rodzin	15	403	401	401
Liczba osób w rodzinach	16	875	868	868
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	45	59	59
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	47	59	59

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

Źródło: opracowanie własne.

2.1. GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

W ramach realizacji zadań zarówno własnych, jak i zleconych gminne jednostki pomocy społecznej stosują cały wachlarz świadczeń dostosowanych do potrzeb poszczególnych osób, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. W roku Oceny pomoc społeczna udzielana była w formie świadczeń o charakterze zarówno pieniężnym, jak i niepieniężnym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE

W 2021 roku przyznano łącznie 348 osobom świadczenia w formie pieniężnej. Do powyższych świadczeń należą zasiłki stałe, okresowe oraz celowe. Względem 2020 roku nastąpił spadek liczby przyznanych świadczeń o niecałe 2%. Analiza danych liczbowych wykazuje, że w latach 2020-2021 najwięcej osób otrzymało zasiłek celowy, zaś najmniej zasiłek okresowy.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku wydatkował łącznie 178 409 zł na **zasiłki celowe** dla 256 świadczeniobiorców. W porównaniu do 2020 roku z zasiłku celowego skorzystało o 15 osób mniej. Z puli wypłacanych zasiłków celowych ponad 25 % łącznej kwoty wydatkowane zostało na zasiłki celowe przyznawane w ramach Programu Wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Jako drugą, najczęściej przyznaną w 2021 roku, formą świadczeń pieniężnych był **zasiłek stały**. W roku Oceny ze świadczenia skorzystało 163 osób, na które wydatkowano łącznie 844 895 zł. W roku 2020 liczba osób którym przyznano to świadczenie była niższa o 8 osób w stosunku do roku Oceny. Zasiłki stałe przyznawane były zarówno osobom samotnie gospodarującym, jak i osobom w rodzinie. W 2021 roku, analogicznie do roku 2020, zdecydowana większość zasiłków stałych została wypłacona osobom samotnie gospodarującym, tj. 132 osobom (80% ogółu). Prognozy wskazują, iż w 2022 roku liczba osób pozostanie na zbliżonym poziomie względem zasiłków stałych wypłacanych w 2021 roku, natomiast w związku z podwyższeniem od 1 stycznia 2022 r. kryterium dochodowego, kwota świadczeń ulegnie wzrostowi.

Pomocy w formie **zasiłków okresowych** w roku Oceny udzielono 72 osobom na łączną kwotę 64 083 zł. W 2020 roku liczba osób, którym wypłacono to świadczenie była wyższa o 11. Główną przyczyną udzielanej w 2021 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie, analogicznie do roku poprzedniego (40% świadczeniobiorców). Natomiast na drugim miejscu była długotrwała choroba, która była przesłanką do udzielenia pomocy 25% świadczeniobiorców. Powyższe wskazuje odmienną klasyfikację przyczyn przyznawania świadczenia w stosunku do powodów udzielania pomocy i wsparcia wszystkim osobom korzystającym (dane przedstawione w części dot. dane o korzystających z pomocy i wsparcia). W klasyfikacji przyczyn udzielania w 2021 roku pomocy osobom korzystającym ze wsparcia OPS, długotrwała i ciężka choroba plasowała się na drugim miejscu, zaś bezrobocie dopiero na piątym. Natomiast w przypadku powodów wypłacania zasiłków okresowych dominującą przyczyną nadal pozostaje bezrobocie (w 2020 roku- 23 osoby, zaś w 2021 roku- 29 osób). Prognozy wskazują, iż w 2022 roku liczba i kwota wypłacanych świadczeń pozostaną na tym samym poziomie.

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE

Wsparciem w formie niepieniężnej w 2021 roku objęto łącznie 250 osób. Liczba ta była o prawie 10% mniejsza niż w roku 2020. Do świadczeń niepieniężnych udzielanych przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku należą posiłki, schronienie, sprawienie pogrzebu, odpłatność za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, a także wsparcie rodziny przez asystenta oraz rodzinę wspierającą.

Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były **posiłki** (70% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (prawie 94%). Należy również zaznaczyć, iż w 2021 roku utrzymywał się spadek wydatków ponoszonych na posiłki w placówkach oświatowych (z 46 823 zł w roku 2020 na 46126 w roku oceny), co spowodowane było zamknięciem szkół w związku z sytuacją epidemiologiczną.

Jednym z zadań własnych gminy jest kierowanie oraz ponoszenie **odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej**. W 2021 roku gmina ponosiła odpłatność za 14 osób na łączną kwotę 501 125 zł (wzrost prawie o 34% względem roku 2020, który spowodowany był wyższą kwotą odpłatności gminy oraz większą liczbą mieszkańców). W 2020 roku pomocą w w/w formie objętych było 12 osób, tj. o 2 osoby mniej niż w roku Oceny. Prognoza na 2022 roku wskazuje, iż liczba osób oraz wydatki ponoszone na odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej będą wzrastać.

Istotną rolę w zakresie pomocy niepieniężnej udzielanej mieszkańcom miasta i gminy Sztum odgrywają **asystenci rodziny**. Liczba stanowisk pracy w formie asystenta rodziny w roku 2021 wynosiła 3, analogicznie do roku 2020. Powyższe wynika m.in. z konieczności udzielania w coraz większym zakresie wsparcia rodzinom z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, która w 2021 roku plasowała się na czwartym miejscu wśród wszystkich przesłanek do udzielania pomocy. Asystenci objęli wsparciem łącznie 28 rodzin (w tym 75 dzieci) przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Liczba rodzin, którym udzielono w/w pomocy spadła w porównaniu do roku 2021 (31 rodzin/77 dzieci). Powyższe wynika z braku rekrutacji nowych rodzin do w/w wsparcia z powodu utrzymującej się sytuacji epidemiologicznej w kraju, w tym obostrzeń w zakresie kontaktów międzyludzkich. Wprowadzenie zdalnego nauczania wpłynęło na konieczność pracy z rodzinami w zakresie nowych problemów wychowawczych z dziećmi w wieku szkolnym. W 2021 roku na wynagrodzenia asystentów rodziny (w tym jeden zatrudniony był na podstawie umowy o pracę) wydatkowano łączną kwotę 92 523,81 zł. Wynagrodzenie asystentów w roku Oceny finansowane było z 4 źródeł, tj. budżetu MGOPS w Sztumie (kwota 49 623,81 zł), w ramach środków z Programu Asystent Rodziny na rok 2021 (kwota 2 000,00 zł), środków pozyskanych na realizację projektu pn. „Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” w ramach RPO WP 2014-2020 (kwota 20 000.00 zł) oraz ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie (kwota 20 900,00 zł).

Ponadto zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 r. poz. 447) gmina ponosi **odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej**. W roku 2021 w pieczy zastępczej przebywało 39 dzieci (o 4 dzieci więcej, aniżeli w 2020 roku, z uwzględnieniem opuszczenia pieczy przez 6 dzieci), w tym 23 w rodzinach

zastępczych spokrewnionych i zawodowych, zaś 16 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Jak wskazują dane liczbowe w 2021 roku na ten cel przekazano łącznie 273 572,66 zł (w tym kwotę 119 175,53 zł za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz kwotę 154 397,13 zł za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej). W roku 2021 wydatkowano o 51 785,19 zł więcej w stosunku do 2020 roku (2020 rok -221 787,47 zł), co wynikało ze zwiększenia odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, a także wzrostu liczby dzieci umieszczonych w pieczy.

Ponadto w 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie podejmował szereg działań mających na celu **wsparcie osób bezdomnych**, które otrzymują pełną i fachową pomoc m.in. w formie schronienia, zasiłków celowych i stałych czy poradnictwa specjalistów. W roku Oceny wsparciem objęte zostały łącznie 33 osoby bezdomne z terenu miasta i gminy Sztum, w tym 17 osobom zapewniono schronienie. Natomiast bezdomność była przyczyną udzielonej pomocy w 27 rodzinach, co stanowiło prawie 7% ogółu rodzin korzystających ze wsparcia. W stosunku do 2020 roku liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z powodu bezdomności, wzrosła o 4 rodziny. Ponadto, jak pokazują wyniki analizy na terenie miasta i gminy Sztum, liczba osób korzystających ze schronienia wzrosła. W roku oceny ze schronienia skorzystało 17 osób, zaś w 2020 roku 12 osób. Liczba osób korzystających z tej niepieniężnej formy pomocy wrosła, co skorelowane jest również ze wzrostem kosztów przeznaczonych na finansowanie schronienia o ponad 71 000 zł. Na wzrost ww. wydatków wpłynęła sytuacja związana z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i wprowadzonymi na terytorium RP obostrzeniami, gdyż osoby bezdomne w okresie letnim pozostały w schronisku, zaś w poprzednich latach w większości przypadków je opuszczały.

Szczegółowe informacje dotyczące osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, którym przyznano świadczenia w latach 2020-2021, zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	155	163	163
Kwota świadczeń w złotych	2	802 079	844 895	996 000

W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	118	132	132
Kwota świadczeń w złotych	4	698 399	756 948	896 400
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	39	34	34
Kwota świadczeń w złotych	6	103 680	87 947	99 600
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	83	72	72
Kwota świadczeń w złotych	8	59 951	64 083	64 083
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	23	29	29
Kwota świadczeń w złotych	10	20 031	29 302	29 302
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	21	18	18
Kwota świadczeń w złotych	12	13 412	15 328	15 328
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	19	15	15
Kwota świadczeń w złotych	14	8 272	10 770	10 770
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	271	256	256
Kwota świadczeń w złotych	20	196 047	178 409	178 409
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA”				
Liczba osób	21	107	80	80

Kwota świadczeń w złotych	22	63 653	45 727	45 727
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	198	175	175
Kwota świadczeń w złotych	26	55 425	61 718	61 718
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	189	164	164
Kwota świadczeń w złotych	28	46 823	46 126	46 126
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”				
Liczba osób	29	198	175	175
Kwota świadczeń w złotych	30	55 425	61 718	61 718
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	189	169	169
Kwota świadczeń w złotych	32	46 823	46 126	46 126
SCHRONIENIE				
Liczba osób	33	12	17	17
Kwota świadczeń w złotych	34	160 372	232 178	232 178
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	4	6	6
Kwota świadczeń w złotych	38	7 000	13 500	13 500
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	12	14	15
Kwota świadczeń w złotych	40	376 061	501 125	605 000
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	31	28	28
Liczba rodzin wspierających	42	2	0	4
Liczba asystentów rodziny	43	3	3	3

Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	221 787	273 573	335 000
---	----	---------	---------	---------

Źródło: opracowanie własne.

3. INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizuje na terenie Miasta i Gminy Sztum zadania zlecone, wynikające między innymi z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 615) czy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1297). Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności kryterium wynosi 764 zł na osobę w rodzinie. W przypadku ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć również 764 zł.

W roku Oceny zostało wydanych 1321 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów. W roku 2021 wypłacono 26 884 świadczenia na kwotę 6 258 089,85 zł oraz opłacono składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na kwotę 342 364,87 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na kwotę 104 606,14 zł.

Powyższe dane wskazują, że w roku 2021 nastąpił 4,5 % spadek wypłacanych świadczeń w stosunku do roku 2020. Główną przyczyną spadku jest niezmienniejące się od listopada 2015 roku kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczeń, co skutkuje mniejszą liczbą osób uprawnionych do świadczenia lub otrzymywania świadczenia w niższej wysokości.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Realizując ustawę z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t.j. Dz.U. 2019 r. poz. 2407 ze zm.) w 2021 roku wydanych zostało 2183 decyzje oraz informacje dotyczące świadczenia wychowawczego. W 2021 roku wydano 86% więcej informacji oraz decyzji w sprawie świadczenia wychowawczego niż w roku 2020. Wynika to z ustawowo określonego czasookresu wyznaczonego na składanie wniosków o przyznanie przedmiotowego świadczenia, który przypadał na miesiące lipiec - październik 2019 r oraz na miesiące luty - czerwiec 2021 roku. W 2021 roku wypłacono 36 068 świadczeń na łączną kwotę 17 869 841,44 zł. Kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w porównaniu z rokiem 2020 zmalała o 1,6%. Spadek ten jest spowodowany zmianą miejsca zamieszkania przez osoby uprawnione do świadczenia oraz konsekwencją przyznania świadczeń do 18 roku życia dziecka.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 877 ze zm.) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wydał w 2021 roku 205 decyzji oraz wypłacił 2232 świadczenia na kwotę 890 878,47 zł. W porównaniu z latami poprzednimi widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń. Kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego do dnia 30.09.2020 roku wynosiło 800,00 zł, natomiast od 01.10.2020 roku wynosi 900,00 zł.

W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie był organem właściwym dla około 172 dłużników, w tym około 55 dłużników z obcych gmin. W roku Oceny przeprowadzono 27 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrano 27 oświadczeń majątkowych. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych przekazywano komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność egzekucji, które dotyczyły 11 dłużników alimentacyjnych. Łącznie podjęto działania nałożone ustawą w stosunku do 160 dłużników alimentacyjnych. Ponadto Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zgodnie z zapisem ustawy w 2021 roku przekazywał miesięczne aktualizacje zadłużeń dłużników alimentacyjnych do pięciu biur informacji gospodarczej, tj. KIDT, KBIG, KR D, ERIF, INFOMONITOR.

DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

W 2021 roku zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2021) wypłacono dodatki mieszkaniowe 297 gospodarstw domowym na łączną kwotę 728 602,66 zł. W porównaniu do roku 2020 zmniejszyła się kwota wydatkowana na ten cel o 13 755,34 zł (spadek o 1,8 %), natomiast liczba odbiorców przedmiotowego wsparcia zmalała o 17 gospodarstw (spadek o 4,5 %). Realizując również zadanie wynikające z ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 roku (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 716 ze zm.), tj. przyznawanie i wypłata zryczałtowanych dodatków energetycznych, w 2021 roku wypłacono 39 gospodarstw domowym zryczałtowany dodatek energetyczny na łączną kwotę 5 597,15 zł. W stosunku do roku 2020 zauważalny jest 15 % spadek osób otrzymujących świadczenie, natomiast kwota wydatkowana na ten cel zmalała o 4%.

Szczegółowe informacje dotyczące liczby i kwot przyznanych świadczeń w formie dodatków mieszkaniowych i energetycznych osobom z terenu miasta i gminy Sztum w latach 2020-2021 zawarte zostały w poniższej w Tabeli.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	314	297	300
Kwota świadczeń w złotych	2	742 358	728 603	730 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	46	39	32
Kwota świadczeń w złotych	4	5 834	5 597	1500

Źródło: opracowanie własne.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Wykonując zadania nałożone ustawą z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz.U. 2021 r. poz. 1744) w 2021 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przyjął 105 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, na podstawie których wydano 227 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny. Karta Dużej Rodziny niezmiennie cieszy się dużą popularnością wśród osób posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, jak i wśród rodziców, którzy w przeszłości mieli na utrzymaniu minimum troje dzieci.

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

W 2021 roku składki opłacane były za osoby pobierające zasiłek stały niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. W roku Oceny opłacono 1489 składek dla 152 osób na łączną kwotę 70 130 zł, w tym dotacja z budżetu państwa stanowiła 100% tej kwoty (w 2020 roku opłacono 1448 składki dla 143 osób na łączną kwotę 67 988,00 zł). W roku oceny analogicznie spadek osób pobierających zasiłek stały spowodował zmniejszenie liczby osób objętych ubezpieczeniem zdrowotnych.

TELEOPIEKA

Od miesiąca listopada 2014 roku Miasto i Gmina Sztum, za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, oferuje świadczenie usługi zapewniającej mieszkańcom miasta i gminy Sztum telefoniczną opiekę domową tzw. Teleopiekę zwaną również „Guzikiem Życia”. Teleopieka polega na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osób starszych i osób z niepełnosprawnością w miejscu ich zamieszkania. W 2021 roku z usługi skorzystało 10 osób. Ponadto, w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020, seniorzy w 2021 roku mieli również możliwość

skorzystania z usługi całodobowego monitoringu w miejscu zamieszkania, tzw. Telemedycyny. Usługa oferowana w ramach ww. projektu, w odróżnieniu od usługi świadczonej poza projektem, opiera się na zaawansowanej technologii, tj. na urządzeniu II generacji. Urządzenie II generacji obejmuje terminal, który umożliwia kontakt z operatorem z całodobowego Centrum Operacyjno – Alarmowego oraz brelok i/lub opaskę z przyciskiem SOS wraz z czujnikiem upadku. W 2021 r. z Telemedycyny skorzystało 8 uczestników projektu. Wobec powyższego z usług zapewniających nowoczesną i innowacyjną opiekę łącznie w 2021 roku skorzystało 18 osób, tj. o 1 osobę więcej w porównaniu do 2020 roku.

ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

W 2021 roku w ramach projektu pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach RPO WP 2014-2020 wsparciem asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej zostały objęte 2 osoby. Koszt ww. usługi wyniósł 24 000 zł.

Ponadto w 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie zrekrutował 7 osób niepełnosprawnych, które zostały objęte wsparciem asystenta w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021. Program realizowany był przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca”, które łącznie zrealizowało 1440 godzin usług.

POMOC ŻYWNOŚCIOWA

W okresie grudzień 2020- październik 2021 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielał pomocy rzeczowej w formie produktów spożywczych na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Tczewie na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Wydawaniem oraz rozliczaniem żywności zajmowali się pracownicy socjalni. W okresie od stycznia do sierpnia 2021 roku przekazano mieszkańcom miasta i gminy Sztum łącznie 1400 paczek żywnościowych, tj. około 19 760 kilogramów żywności. Asortyment stanowiły produkty żywnościowe warzywne, owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier, olej oraz dania gotowe. MGOPS w Sztumie w roku 2021 wydał skierowania dla 357 osób. W ramach POPŻ Podprogram 2020 dla osób korzystających z pomocy żywnościowej przeprowadzono w formie online warsztaty edukacyjne: kulinarne, żywieniowe, ekonomiczne oraz dotyczące niemarnowania żywności. Od miesiąca grudnia 2021 roku rozpoczęto na podstawie współpracy z Bankiem Żywności w Tczewie dalszą współpracę w zakresie realizacji PO PŻ Podprogram 2021.

4. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

Zasób instytucjonalny oznacza łączną liczbę instytucji i placówek działających w danym roku kalendarzowym na obszarze jednostki samorządu terytorialnego, utworzonych i finansowanych tylko przez tę jednostkę samorządu terytorialnego. Do zasobu instytucjonalnego na terenie miasta i gminy Sztum wlicza się także te instytucje i placówki, które zostały utworzone przez inne podmioty (np. organizacje pozarządowe) i są prowadzone na zasadach zlecenia zadania publicznego (także zlecenia wykonywania usług na rzecz jednostki samorządu terytorialnego). W mieście i gminie Sztum w 2021 roku funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej. Katalog placówek funkcjonujących w ramach zasobów instytucjonalnych miasta i gminy Sztum w zakresie pomocy społecznej sklasyfikować można w następujących kategoriach:

- a) placówki oferujące wsparcie seniorom,
- b) placówki oferujące wsparcie osobom niepełnosprawnym,
- c) placówki oferujące wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego;
- d) punkty konsultacyjne.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE SENIOROM

Zasób instytucjonalny oferujący wsparcie seniorów, czyli osób w wieku 60+, tworzą w szczególności:

- **Rodzinny Dom Pomocy (RDP).** Od miesiąca grudnia 2017 roku funkcjonuje na terenie Miasta i Gminy Sztum dom świadczący całodobowo usługi opiekuńcze i bytowe dla nie mniej niż trzech i nie więcej niż ośmiu zamieszkujących wspólnie osób wymagających z powodu wieku lub niepełnosprawności wsparcia w tej formie. RDP dysponuje 8 miejscami. W 2021 roku wsparcie w formie pobytu w ww. placówce łącznie otrzymało 8 osób z terenu miasta i gminy Sztum w różnych okresach czasu oraz 2 osoby z innej gminy. Zadanie prowadzenia placówki zostało zlecone w 2021 roku Fundacji „Przystań” w Pogorzałej Wsi, która otrzymała dotację na przedmiotowy cel (opisano w części dot. współpracy z organizacjami pozarządowymi-zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia). Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 188 918,68 zł (koszt jest mniejszy od przekazanej Fundacji „Przystań dotacji, ponieważ uwzględnia refundację kosztów pobytu 2 osób z innej gminy). W roku oceny nie odnotowano osób oczekujących na skierowanie do ww. placówki.
- **Klub Senior+ „AMATOR”.** W 2021 roku pozyskano środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na prowadzenie Klubu Senior+. Pozyskane środki pozwoliły na stworzenie bogatej oferty zajęć dla seniorów z terenu miasta i gminy Sztum polegającej na alternatywnych sposobach spędzania czasu wolnego oraz pobudzeniu wśród nich aktywności społecznej i edukacyjnej. Zakres działalności Klubu został opisany w części

dot. aktywności konkursowo-projektowej niniejszej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. W roku oceny Klub dysponował 30 miejscami oraz uczęszczało do niego łącznie 60 osób starszych. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki wyniósł 126 389,50 zł, z czego pozyskane środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 stanowiły 56 041,04 zł. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 konieczne były w 2021 roku zmiany w zakresie oferowanego wsparcia oraz wdrożenie m.in. usług w formie zdalnej.

- **Dzienny Ośrodek Wsparcia.** Od marca 2014 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje Dzienny Ośrodek Wsparcia dla osób powyżej 60 roku życia. Od samego początku realizatorem ww. zadania jest Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekle Chorym „Dar Serca” w Sztumie. Seniorzy przebywający w Ośrodku uczestniczą w zajęciach zwiększających sprawność psychoruchową, rozwijają nowe pasje i zainteresowania. W 2021 roku w Dziennym Ośrodku Wsparcia przebywało 19 osób, tj. analogicznie jak w roku 2020. Natomiast łączny koszt prowadzenia i utrzymania ww. placówki wyniósł 129 500,00 zł. W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 konieczne były w 2021 roku zmiany w zakresie oferowanego wsparcia oraz czasowe wdrożenie m.in. usług w formie zdalnej. Dodatkowe 5 miejsc w placówce powstało w ramach projektu pn. „RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ- rozwój usług społecznych w gminie Sztum” i są utrzymywane w okresie jego trwałości.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Placówki oferujące wsparcie osobom z niepełnosprawnościami to przede wszystkim:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS).** Od 2004 roku na terenie miasta i gminy Sztum prowadzony jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Czerninie. Jest to placówka typu A i B przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz upośledzonych umysłowo, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Placówka przeznaczona jest dla 20 osób. W 2021 roku ze wsparcia Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie skorzystały 22 osoby, tj. o 1 osobę więcej w porównaniu do 2020 roku. Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki w 2021 roku wyniósł 430 791 zł, tj. o 102 zł mniej. W okresie oceny w związku z pandemią COVID-19 nie wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z planem i określonymi celami. Niezbędne było wprowadzenie nowych rozwiązań mających na celu zadbanie o bezpieczeństwo i komfort psychiczny uczestników oraz podtrzymanie wśród uczestników wartości tworzenia wspólnoty i przynależności do grupy.

Dodatkowo dzięki środkom finansowym pozyskanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, działający w imieniu Miasta i Gminy Sztum, w 2021 roku zostały podniesione standardy w Środowiskowym Domu Samopomocy w Czerninie. Na podstawie zawartej z Wojewodą Pomorskim umowie otrzymano dotację celową na remont i wyposażenie łazienki i dwóch toalet w łącznej kwocie 49 330 zł w celu przystosowania ich dla osób z niepełnosprawnościami. Podniesienie standardów w Środowiskowym Domu Samopomocy w Czerninie pozwoliło na utworzenie przestrzeni funkcjonalnej dla uczestników oraz terapeutów na co dzień wspomagających osoby z niepełnosprawnościami w treningach higieny oraz codziennej pielęgnacji.

PLACÓWKI OFERUJĄCE WSPARCIE OSOBOM NALEŻĄCYM DO GRUPY PODWYŻSZONEGO RYZYKA SOCJALNEGO

Do placówek oferujących wsparcie osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego zaliczyć możemy:

- **Klub Integracji Społecznej.** W strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie Klub Integracji Społecznej działa od miesiąca czerwca 2014 roku. W ramach działalności Klubu udzielana jest pomoc osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz na rynek pracy. W 2021 roku uczestnicy Klubu otrzymali indywidualne wsparcie doradcy zawodowego i psychologa, a także wzięli udział w warsztatach grupowych z doradcą zawodowym i psychologiem oraz zajęciach edukacyjnych pn. „Kreatywna integracja”. Ponadto, w ramach Klubu Integracji Społecznej, przez pracownika socjalnego prowadzona była grupa wsparcia. W roku 2021 ze wsparcia skorzystało 9 osób, zaś całkowity koszt realizowanych działań wyniósł 4 360,00 zł.
- **Schroniska dla bezdomnych.** Na terenie miasta i gminy Sztum znajdują się dwa schroniska. Pierwsze z nich funkcjonuje przy Stowarzyszeniu na Rzecz Bezdomnych Dom Modlitwy AGAPE i jest przeznaczone dla 50 osób. Celem działalności placówki jest stworzenie kompleksowego systemu pomocy osobom w kryzysie, m.in. poprzez zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem bezdomnym mężczyznom oraz prowadzenie działań aktywizujących ich społecznie. Natomiast drugie schronisko, które przeznaczone jest dla kobiet, prowadzi Stowarzyszenie na rzecz Kobiet w Trudnej Sytuacji Życiowej JUNONA w Piekle. Zadaniem schroniska jest niesienie pomocy kobietom będącym w kryzysie: bezdomnym i ubogim, doświadczającym przemocy w rodzinie, starszym, niepełnosprawnym lub zagrożonym ww. problemami. Stowarzyszenie JUNONA dysponuje placówką

przeznaczoną dla 30 osób. Placówka stwarza warunki dla kobiet z dziećmi na schronienie i realizację indywidualnie dobranych programów, przy wsparciu wykwalifikowanej kadry. W 2021 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w ramach przeprowadzonego otwartego konkursu ofert podpisał umowę z Fundacją „Przystań” w Pogorzałej Wsi na realizację zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum”. Kwota udzielonej dotacji stanowiła 222 274,37 zł. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla 17 osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.

PUNKTY KONSULTACYJNE

Do punktów konsultacyjnych prowadzonych na terenie miasta i gminy Sztum zaliczyć możemy:

- **Punkt Konsultacyjny Krokus w Sztumie** działający przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Specjalistyczne poradnictwo udzielane jest od 1998 roku osobom i rodzinom, które mają trudności lub potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Korzystanie z poradnictwa nie jest uzależnione od wysokości dochodu, ponieważ świadczone jest ono bez względu na jego wysokość. W ramach Punktu Konsultacyjnego w 2021 roku świadczona była pomoc psychologa (120 porad), psychologa dziecięcego (24 porady), radcy prawnego (75 porad), oraz psychoterapeuty uzależnień (249 porad) dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii i przemocy w rodzinie. Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 468 porad, czyli o 88 porad mniej, aniżeli w 2020 roku. Koszt prowadzenia Punktu w roku Oceny wyniósł 36 420,00 zł i finansowany był ze środków Miasta i Gminy Sztum w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
- **Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego.** W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie funkcjonuje Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Rodzinnego. Zakres jego działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinie. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia rodzin” w 2021 roku w Punkcie Konsultacyjnym otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (10 porad), psychologa (20 porad) oraz mediatora (20 porad). Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 50 porad, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 5 000,00 zł.
- **Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami.**

W ramach projektu partnerskiego pn. „Siła Współpracy – rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WP 2014-2020, przy Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie utworzony został Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych oraz Punkt Konsultacyjny w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami. Zakres ich działalności obejmuje przede wszystkim udzielanie indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozwiązywania problemów. Uczestnicy ww. projektu realizujący ścieżkę „Wsparcia seniorów” oraz ścieżkę „Wsparcia osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych oraz ich opiekunów” w 2021 roku w ww. Punktach otrzymali zindywidualizowane wsparcie prawnika (26 porad) i psychologa (167 porad). Ogółem w roku 2021 ww. specjaliści udzielili 193 porady, zaś koszt świadczenia ww. usług stanowił kwotę 21 490,00 zł.

W zakresie liczby organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie miasta i gminy Sztum zostały wskazane organizacje pozarządowe współpracujące z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie na rzecz poprawy sytuacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym bądź wykluczonych społecznie.

Szczegółowe informacje dotyczące zasobów instytucjonalnych zostały przedstawione poniżej w formie tabelarycznej. Przedstawione dane zasilone zostały przede wszystkim ze sprawozdań składanych w ramach Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	70	70	70
Liczba osób korzystających	2	108	125	102
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	12	5	5
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	13	13	11
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	788 694	691 041	745 068

W TYM (z wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	20	20	20
Liczba osób korzystających	8	21	22	22
Liczba osób umieszczonych	9	21	22	22
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	6	6	6
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	430 893	430 791	479 568
DZienne Domy Pomocy				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
Kluby Samopomocy				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	35	35	35
Liczba osób korzystających	19	68	84	65
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	12	5	5
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	2	2	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	121 896	130 750	132 300
Schroniska dla osób bezdomnych i Schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	0	0
Liczba osób korzystających	24	x	0	0

Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	x	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	x	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	x	0	0
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	0	0
Liczba osób korzystających	9	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	10	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	x	x	x
Liczba osób korzystających	24	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	x	x	x

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	x	x	x
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	x	x	x
Liczba osób korzystających	28	x	x	x
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	x	x	x
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	x	x	x
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	8	9	5
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny	PROGNOZA
Spółdzielnie socjalne, dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba placówek	1	0	0	0
	Liczba osób korzystających / uczestników	2	0	0	0
	Kadra spółdzielni socjalnych- liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		11	13	13

Źródło: opracowanie własne.

5. KADRA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku stanowiło 28 pracowników (w tym osoby zatrudnione na zastępstwo), z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni (9 osób). Podkreślić należy, że w niniejszej Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej zostały ujęte wyłącznie osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Nie wykazano natomiast osób, które podjęły pracę na podstawie umów cywilno-prawnych.

W 2021 roku skład zespołu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie stanowiło 28 osób: Dyrektor, Zastępca Dyrektora, 9 terenowych pracowników socjalnych, asystent rodziny, 5 pracowników Działu Realizacji Zadań Zleconych, 3 pracowników Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, 4 pracowników Działu Finansowo-Ekonomicznego, 2 pracowników Działu Projektów, kadrowa, kierowca.

Pracownicy Ośrodka w 90 % posiadają wykształcenie wyższe. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez uczestnictwo w zalecanych formach doskonalenia zawodowego (udział w szkoleniach, konferencjach, seminariach itp.), uzupełnianie wykształcenia zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami należy do obowiązków pracowników wynikających z Regulaminu organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie wprowadzonego Zarządzeniem Nr 021.17.2021 Dyrektora MGOPS w Sztumie z dnia 01 czerwca 2021 r. Ogółem w 2021 roku 28 pracowników wzięło udział w różnego rodzaju szkoleniach, konferencjach. Kwota poniesiona na szkolenia w 2021 roku wyniosła ogółem 14 337,00 zł.

Nadzór nad działalnością Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz nad realizacją zadań własnych gminy sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Sztum. Natomiast całokształtem działalności i pracą Ośrodka kieruje Dyrektor. W skład struktury Ośrodka w 2021 roku wchodziły następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:

1. Dział Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług, w którym wyodrębnione zostały 4 zespoły tj. Zespół ds. pierwszego kontaktu, Zespół ds. pracy socjalnej, Zespół ds. usług socjalnych oraz Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną;
2. Dział Projektów;
3. Dział Finansowo – Ekonomiczny;
4. Dział Realizacji Zadań Zleconych;
5. Samodzielne stanowiska pracy.

Zmiany w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług umożliwiła realizacja projektu pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Powyższe zostało opisane w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

5.1. ZATRUDNIENIE POMOCNICZE W JEDNOSTCE ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2021 roku Miejsko-Gminnym Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie nie korzystał z zatrudnienia pomocniczego w formie stażu. W stosunku do 2020 roku zatrudnienie osób w ramach stażu uległo zmianie. W roku 2020 zatrudniona w formie stażu była 1 osoba.

5.2. ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ I INTEGRACJI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTCE POMOCY SPOŁECZNEJ

Zgodnie z art. 110 a ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w ramach struktury organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej może zostać wyodrębniony zespół realizujący zadania tego Ośrodka w zakresie pracy socjalnej i integracji społecznej. Zmiana organizacyjna w zakresie Działu Pomocy Środowiskowej, Świadczeń i Usług Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie pozwoliła na skuteczną realizację ww. zadań. Powyższe możliwe było dzięki **projektowi pn. „Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna -wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** współfinansowanemu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji - Działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. W ramach trwałości projektu do końca miesiąca marca 2021 roku utrzymane pozostały wprowadzone zmiany poprzez realizację zadań przez 4 zespoły:

- a) Zespół ds. pierwszego kontaktu,
- b) Zespół ds. pracy socjalnej,
- c) Zespół ds. usług socjalnych,
- d) Zespół ds. świadczeń przyznawanych decyzją administracyjną.

6. ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

W roku 2021 na realizację zadań własnych gminy oraz zleconych jej do realizacji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł wydatki w łącznej kwocie 32.546.416,92 zł, co stanowiło 97,2 % planu rocznego. W ramach tej kwoty na realizację zadań własnych wydatkowano kwotę 6.082.035,33 zł (87,1 % planu rocznego), natomiast na realizację zadań zleconych 26.464.381,59 zł (99,8 % planu).

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny	PROGNOZA
0		1	2	3
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	32.934.665	32.169.083	23.752.355
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	32.934.665	32.169.083	23.752.355
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	29.720	28.500	53.500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	29.720	28.500	53.500
85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	236.097	227.678	325.500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	236.097	227.678	325.500
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	0	0	0
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	430.893	480.121	479.568
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	430.893	480.121	479.568
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	15.045	13.895	5.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	15.045	13.895	5.000
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach centrum integracji społecznej	13	66.852	67.295	90.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	66.852	67.295	90.000
85214 – Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	590.070	740.101	852.055
w tym: w budżecie OPS / PCPR	16	590.070	740.101	852.055
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	748.309	734.312	782.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	18	748.309	734.312	782.000
85216- Zasiłki stałe	19	773.637	786.191	996.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	20	773.637	786.191	996.000

85218 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	21	x	x	x
w tym: w budżecie OPS/PCPR	22	x	x	x
85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej	23	1.633.918	1.804.281	2.147.096
w tym: w budżecie OPS/PCPR	24	1.633.918	1.804.281	2.147.096
85220- Specjalistyczne poradnictwo, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	606.495	537.310	854.800
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	606.495	537.310	854.800
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	119.707	107.569	200.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	30	119.707	107.569	200.000
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	198.173	142.136	127.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	198.173	142.136	127.000
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	112.542	304.054	500.163

w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	112.542	304.054	500.163
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	18.289.027	18.006.686	7.400.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	18.289.027	18.006.686	7.400.000
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	8.084.728	7.758.744	8.388.503
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	8.084.728	7.758.744	8.388.503
85504 – Wspieranie rodziny	57	684.587	52.032	76.170
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	684.587	52.032	76.170
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	85.134	119.175	155.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	85.134	119.175	155.000
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	136.654	154.397	180.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	136.654	154.397	180.000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	93.077	104.606	140.000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	93.077	104.606	140.000

85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

Źródło: opracowanie własne.

Poza wydatkami wskazanymi w powyższym zestawieniu tabelarycznym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie poniósł w 2021 roku również wydatki w ramach Działu 855-85503 (KDR) w kwocie 1.088,00 zł, Działu 855-85595 (pozostała działalność) w kwocie 373.645 zł oraz Działu 851-85195 (ochrona zdrowia) w kwocie 2.601 zł, tj. w łącznej kwocie 377.334 zł.

7. AKTYWNOŚĆ PROJEKTOWO – KONKURSOWA JEDNOSTKI ORGANIZACYJNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku podejmował wszechstronne działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb zgłaszanych przez odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, a także środowiska lokalnego. W związku z powyższym w roku Oceny zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum.

W okresie od lipca do grudnia 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował projekt socjalny pn. **„Jesteśmy sobie potrzebni”** będący kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w latach 2017 – 2020 w ramach programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Oparcie społeczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi” oraz „Od zależności ku samodzielności”. W ramach działania dla uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie oraz uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Uśnicach zorganizowane zostały warsztaty ekologiczne oraz gry plenerowe pn. „Patrol wojskowy”. Ponadto, dla dzieci uczęszczających do przedszkola Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Uśnicach, zorganizowane zostały zajęcia z elementami alpakoterapii. Opiekunowie osób z niepełnosprawnością umysłową i zaburzeniami psychicznymi mieli możliwość skorzystania z indywidualnych konsultacji z psychologiem. Projekt w całości finansowany był ze środków własnych, a jego całkowita wartość wyniosła 9 850,00 zł.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od lipca do grudnia 2021 roku realizował projekt w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pn. **„PRZEMOC – bądź ŚWIADOMY”**, na który otrzymał dofinansowanie w ramach Programu Ośłonowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - edycja 2021. W ramach projektu zrealizowano działania takie jak m.in. sporządzenie diagnozy grup zagrożonych występowaniem zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta i gminy Sztum, przeprowadzenie kampanii społecznej „PRZEMOC – bądź ŚWIADOMY”, w ramach której rozpowszechniono informatory zawierające szeroki wachlarz informacji na temat przemocy, nagrano również SPOT-y promujące „Międzynarodowy Dzień bez Przemocy” oraz „Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci”. Wśród działań projektowych znalazły się także liczne kampanie filmowe, tj. cykl czterech kampanii skierowanych do społeczności lokalnej dot. zwiększenia świadomości społecznej oraz poszerzenia wiedzy na temat skutków przemocy, kampanie „Akademia Wychowania” skierowaną do rodziców oraz kampanie skierowane do uczniów szkół podstawowych znajdujących się na terenie miasta i gminy Sztum: kampania „RAZEM przeciwko PRZEMOCY” oraz kampania społeczna „Odblaskowe pierwszaki”. Nie zabrakło również wsparcia w formie indywidualnych spotkań z psychologiem dla członków rodzin, w których występuje zjawisko przemocy. Całkowita wartość zadania wynosiła 13 894,97 zł, z czego 4 631,19 zł stanowił wkład własny.

Od października 2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie bierze udział w akcji pn. **„Koperta Życia”**, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa udzielenia prawidłowej pomocy lekarskiej w nagłych przypadkach. Seniorzy otrzymują specjalnie przygotowane koperty, w których zapisane są ich dane osobowe oraz najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach na leki oraz kontakt do osób najbliższych. Pakiet z tymi informacjami przechowywany jest w lodówce, czyli miejscu, które jest w każdym domu i jest łatwo dostępne. Koperty dostarczane są nieodpłatnie, a o „Kopercie życia” poinformowani są m.in. ratownicy medyczni w Sztumie. Do 31.12.2021 r. wydanych zostało łącznie 247 pakietów.

Od października 2010 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z inicjatywy Burmistrza Miasta i Gminy Sztum realizuje projekt pn. **„Kawa dla seniora”**. Projekt zachęca osoby powyżej 60 roku życia do wyjścia z domu, spotkań ze znajomymi oraz integracji ze społecznością lokalną. Spotkania przy kawie czy herbacie są miłą odmianą od codziennego życia. Seniorzy na podstawie dowodu osobistego otrzymują w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zaproszenie/bon na kawę/herbatę za symboliczną złotówkę, z których mogą skorzystać

w lokalach biorących udział w projekcie. Do dnia 31.12.2021 roku z zaproszenia skorzystało 216 osób.

Program „**Opieka wytchnieniowa**” – edycja 2021 skierowany był do mieszkańców miasta i gminy Sztum w ramach resortowego programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Dzięki niemu 5 opiekunów osób niepełnosprawnych ze znacznym stopniem niepełnosprawności otrzymało bezpłatne wsparcie w codziennym trudzie sprawowania opieki w formie pobytu całodobowego w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Koszt realizacji Programu wyniósł 12 852 zł i w całości został sfinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. realizowano Program pn. „**Wspieraj Seniora**”- edycja 2021 w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia Seniorów koordynowanego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Celem programu było zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, mieszkańców miasta i gminy Sztum, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu Seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze i/lub środki higieny osobistej oraz załatwienie spraw urzędowych (jeżeli ich zakres nie wymaga upoważnień lub udostępnienia danych wrażliwych), wyprowadzenie psa, itp. Pomocą zostało objętych 5 seniorów w łącznej kwocie 5 896,37 zł.

W 2021 roku pozyskano również środki finansowe z Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2021-2025 na wsparcie realizacji oferty **Klubu Senior+ „Amator”**. Głównym celem podejmowanych działań było zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów. W zaadaptowanych pomieszczeniach Klubu Senior+ prowadzona była szeroka gama zajęć dla seniorów, w tym m.in. zajęcia z animatorem, artystyczno-manualne, gimnastyczno-ruchowe, fotografii cyfrowej i filmowania oraz nauka obsługi komputera i internetu. Zorganizowane zostały także wykłady i spotkania autorskie o zróżnicowanej tematyce. Z powodu pandemii wywołanej rozprzestrzenieniem się choroby zakaźnej COVID-19 część zadań w roku 2021 odbywała się w formie zdalnej. Pracownicy Klubu utrzymywali także stały kontakt telefoniczny z uczestnikami oferując im wsparcie psychiczne i monitorując ich bieżące potrzeby. Całkowita wartość zadania wyniosła 126 389,50 zł, z czego kwota 56 041,04 zł stanowiła kwotę dotacji.

Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w latach 2018-2020 pn. „**RAZEM MOŻEMY WIĘCEJ – rozwój usług społecznych w gminie Sztum**” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Priorytetowej 6 Integracja, Działania 6.2. Usługi

społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 konieczne jest zapewnienie gotowości do świadczenia usług społecznych po zakończeniu realizacji wsparcia w projekcie przez okres minimum 2 lat i 3 miesięcy, tj. do dnia 31.12.2022 roku. W związku z powyższym, w okresie od lutego do grudnia 2021 r. w ramach trwałości ww. projektu świadczone usługi asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny otrzymało 5 rodzin w łącznym wymiarze 550 godzin, a całkowity koszt świadczenia usługi wyniósł 20 900,00 zł. Ponadto przekazywana jest również dotacja na utrzymanie 5 dodatkowych miejsc w Dziennym Ośrodku Wsparcia w Czerninie. Wsparcie w ramach trwałości projektu realizowane jest zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami przez mieszkańców miasta i gminy Sztum.

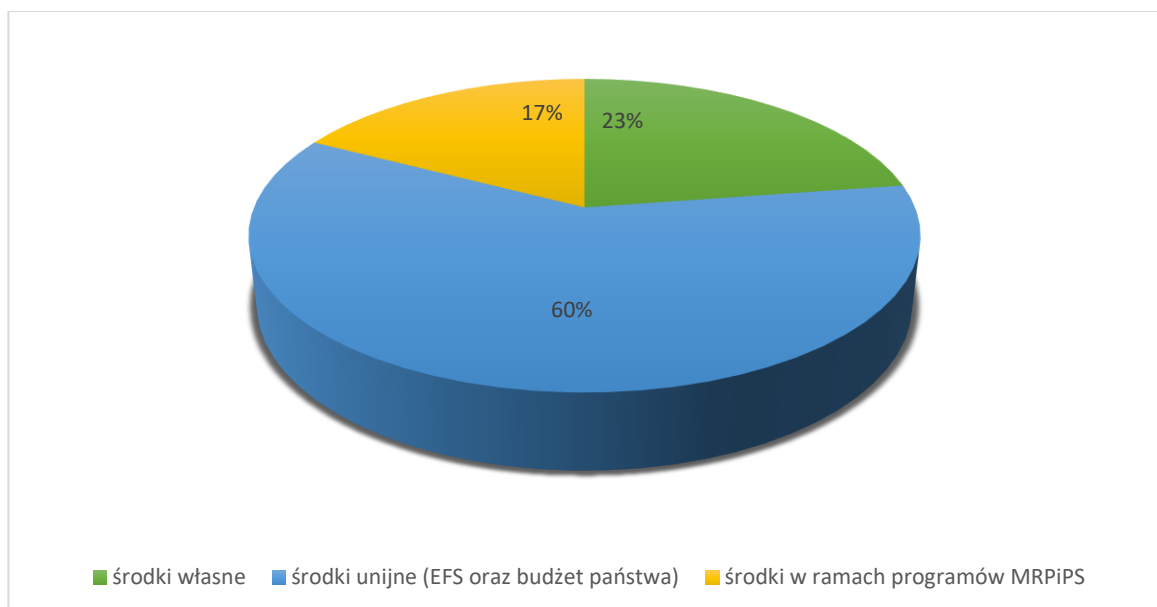
Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w okresie od marca 2018 r. do sierpnia 2019 r. realizował projekt pn. **„Skuteczna, trafna i efektywna pomoc społeczna – wdrożenie zmian organizacyjnych w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie”** ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, oś 35 priorytetowa: II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna. Projekt został opisany w niniejszym dokumencie w części dot. „Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej”.

Od miesiąca grudnia 2020 roku rozpoczęto realizację partnerskiego projektu pn. **„Siła Współpracy- rozwój usług społecznych w Mieście i Gminie Sztum”** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Partnerstwo zawiązane pomiędzy Miastem i Gminą Sztum/Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „DAR SERCA” oraz Spółdzielnią Socjalną „ISKRA” pozwoli na objęcie kompleksowym wsparciem 74 osób z terenu miasta i gminy Sztum, w tym rodzin, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów. W 2021 roku rodziny otrzymały wsparcie asystenta rodziny, trenera wsparcia rodziny, specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym Poradnictwa Rodzinnego (prawnik, psycholog, mediator), a także wzięły udział w warsztatach „Akademia Rodzica”, zajęciach i pikniku integracyjnym oraz półkoloniach letnich. Osoby starsze skorzystały w ramach ww. projektu z usług opiekuńczych, usług telemedycznych, wsparcia asystenta osoby starszej i pracownika socjalnego. Dodatkowo seniorzy mogli skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób starszych (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Osoby

niepełnosprawne i niesamodzielne otrzymały wsparcie w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Dodatkowo osoby te mogły skorzystać z indywidualnych konsultacji w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog), a także wolontariatu opiekuńczego. Z kolei opiekunowie osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych skorzystali ze wsparcia w formie opieki wytchnieniowej, a także wzięli udział w warsztatach i grupach wsparcia. Ponadto osoby te miały możliwość skorzystania z indywidualnego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym w zakresie specjalistycznego poradnictwa dla osób z niepełnosprawnościami (prawnik, psycholog). W 2021 roku wsparcie w ramach projektu otrzymały łącznie 42 osoby (rodziny - 18 os., seniorzy - 10 os., osoby niepełnosprawne i niesamodzielne oraz ich opiekunowie - 14 os.). Na działania realizowane w ramach ww. projektu przez Miasto i Gminę Sztum w 2021 roku wydatkowano kwotę 311 857,37 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 291 277,62 zł.

Efektom realizowanych w 2021 roku ww. projektów i przedsięwzięć było objęcie wsparciem blisko 2200 osób, na co wydatkowanych zostało 485 100,21 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (77% wydatków na realizację przedmiotowych działań).

Wykres. 7. Udział środków finansowych w realizowanych projektach i przedsięwzięciach na rzecz mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2021 roku.

Źródło: opracowanie własne.

8. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI – ZADANIA ZLECONE W OBSZARZE POMOCY I WSPARCIA

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w 2021 roku, pomimo pandemii COVID-19, MGOPS w Sztumie udzielił więcej dotacji organizacjom pozarządowym w porównaniu do roku 2020 r. Realizowane działania dostosowane zostały do obostrzeń i wytycznych w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej. W roku Oceny nie odbywały się imprezy integrujące lokalne środowiska.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie udzielił wsparcia lub powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania „Dzienny ośrodek wsparcia darem serca dla potrzebujących” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 133 200,00 zł (kwota wykorzystana 129 500,00 zł). Zadanie polegało na prowadzeniu Dziennego Ośrodka Wsparcia w Czerninie dla 15 osób starszych zamieszkujących na terenie miasta i gminy Sztum. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 w 2021 roku zajęcia w DOW zostały dostosowane do panujących warunków epidemiologicznych, czasowo odbywały się hybrydowo lub okresowo działalność Ośrodka była zawieszona.
2. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym „Dar Serca” w Sztumie - nazwa zadania - „Specjalistyczne usługi opiekuńcze wsparciem dla chorego z zaburzeniami psychicznymi” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji 159 950,00 zł (kwota wykorzystana 156 415,00 zł). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są zadaniem zleconym gminie, cała kwota dotacji pochodziła ze środków przyznanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku. Celem zadania było zwiększenie samodzielności psychicznej, fizycznej oraz społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi w życiu codziennym.
3. Stowarzyszenie „Do życia przez życie” przy Specjalnym Ośrodku Szkolno –Wychowawczym w Uśnicach - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Gminy Sztum Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie dla osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących zaburzenia czynności psychicznych” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 431 290,25 zł (kwota wykorzystana 430 791,03 zł). Nadrzędnym celem działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Czerninie jest zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi, które

mają trudności w kształtowaniu swoich stosunków z otoczeniem. W związku z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i czasowym zawieszeniem zajęć stacjonarnych w placówce wprowadzono nowe elastyczne formy wsparcia.

4. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Prowadzenie na terenie Miasta i Gminy Sztum Rodzinnego Domu Pomocy, świadczącego całodobowe usługi opiekuńcze i bytowe” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 246 400,00 zł (kwota wykorzystana 235 885,75 zł). Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowych usług opiekuńczych i bytowych mieszkańcom Rodzinnego Domu Pomocy w Postolinie.
5. Fundacja „Przystań” w Pogorzalej Wsi - nazwa zadania „Zapewnienie schronienia dla osób bezdomnych z terenu Miasta i Gminy Sztum” - kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 206 625,00 zł, która została w całości wykorzystana. Głównym celem zadania było zapewnienie całodobowego pobytu i jednego ciepłego posiłku dla osób bezdomnych z terenu miasta i gminy Sztum.
6. Parafia Rzymskokatolicka Św. Anny w Sztumie – nazwa zadania „Zorganizowanie wigilii dla ok. 200 osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców Miasta i Gminy Sztum” – kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania wyniosła 11.000,00 zł, która została w całości wykorzystana. Celem spotkania była integracja osób samotnych, bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i najuboższych mieszkańców miasta i gminy Sztum ze środowiskiem społecznym. Z uwagi na obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się choroby zakaźnej COVID-19 i rosnącą liczbą osób zakażonych nie zorganizowano wspólnego spotkania wigilijnego. Przedsięwzięcie zostało zrealizowane we współpracy Parafii św. Anny w Sztumie z Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sztumie oraz Parafią św. Andrzeja Boboli w Sztumie poprzez przygotowanie i przekazanie paczek żywnościowych osobom potrzebującym i samotnym.
7. Polski Związek Niewidomych Okręg Pomorski – nazwa zadania: „Międzynarodowy Dzień Białej Laski i 70-Lecie PZN” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania, która została w całości wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Celem zadania była integracja osób niewidomych i słabowidzących.
8. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy Sztum – nazwa zadania - „Wyjazd do teatru w Elblągu dla członków PZERiI O/Rejonowego w Sztumie” - kwota udzielonej dotacji w formie wsparcia realizacji zadania w wysokości 2000,00 zł (kwota wykorzystana 1000,00 zł). Realizacja zadania polegała na zorganizowaniu wyjazdu do teatru w Elblągu w dniu 14 listopada 2021 r. na spektakl pt. Plotka”.
9. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów “LABUNTUR ANNI” – nazwa zadania „Sztumski Dzień Seniora - 2021”- kwota udzielonej dotacji, która została w całości

wykorzystana, wyniosła 2 000,00 zł. Głównym celem projektu była integracja środowiska senioralnego w mieście i gminie Sztum, w tym również ochrona i promocja zdrowia.

10. Stowarzyszenie na rzecz wspierania aktywności seniorów "LABUNTUR ANNI"- nazwa zadania „Prowadzenie Klubu Senior+ AMATOR”- kwota udzielonej dotacji w formie powierzenia realizacji zadania 127 000,00 zł (kwota wykorzystana 126 389,50 zł). Zadanie polegało na udostępnieniu infrastruktury oraz organizacji zajęć pozwalających seniorom na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie ich w działania na rzecz środowiska lokalnego. Jednocześnie działalność Klubu Senior+ „AMATOR” polegała na motywowaniu seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontariackich na rzecz innych.

Natomiast w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Sztum Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku powierzył realizację zadań publicznych m.in. takim organizacjom jak:

1. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji wyniosła 12 000,00 zł (kwota wykorzystana wyniosła 11 720,00 zł). W ramach zadania Stowarzyszenie zorganizowało cztery wyjazdy, które miały na celu kształtowanie pozytywnych postaw pozwalających na pozostanie w abstynencji, a także integrację wewnątrzrodzinną. We wszystkich wyjazdach organizowanych przez Stowarzyszenie w 2021 roku udział wzięło 25 osób.
2. Parafia Rzymskokatolicka św. Anny w Sztumie - nazwa zadania Promowanie i wspieranie abstynencji oraz zdrowego stylu życia wśród osób uzależnionych i ich rodzin z terenu Miasta i Gminy Sztum - kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 1 000,00 zł. W ramach zadania zorganizowano pieszą wycieczkę na Jasną Górę. W trakcie trwania pielgrzymki zostały przeprowadzone 3 konferencje o tematyce uzależnień, zdrowego stylu życia oraz pomocy osobom uzależnionym. W pielgrzymce uczestniczyło 35 osób.
3. Stowarzyszenie – Klub Abstynenta „Radość i Słońce” w Sztumie - nazwa zadania Propagowanie idei trzeźwościowych na terenie Miasta i Gminy Sztum poprzez organizację „Dnia Trzeźwości” – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 3 000,00 zł. W ramach zadania odbyły się różne konkurencje sportowe, zajęcia plastyczne. W festynie uczestniczyło 80 osób.
4. Lekkoatletyczny Klub Sportowy „Zantyr” w Sztumie - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją

programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 44 200,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnorodnych formach dla 250 dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych.

5. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 7 800,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. W zadaniu udział wzięło 90 osób.
6. Klub Sportowy Czernin - nazwa zadania Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez organizowanie zajęć sportowych połączonych z realizacją programów profilaktycznych – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 18 000,00 zł. Zadanie polegało na prowadzeniu treningów piłki nożnej, spotkań profilaktycznych oraz organizowaniu turniejów dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i gminy Sztum. Ponadto zorganizowano weekendowy obóz sportowy i 2 wyjazdy na mecz Lechii Gdańsk. W ww. zajęciach udział wzięło 100 osób.
7. Regionalne Stowarzyszenie Prometeusz Zajezierze - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 8 700,00 zł. W ramach zadania przeprowadzono: zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z grami planszowymi, utworzono Mobilną Bibliotekę Komiksów oraz gier w czasie pandemii, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne z uczestnictwem w sesjach PRG, organizacja Dnia Gier Planszowych. W zajęciach wzięło udział 75 dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 18 roku życia.
8. Klub Sportowy Olimpia Sztum - nazwa zadania Propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami z terenu Miasta i Gminy Sztum oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 4 800,00 zł. Zadanie polegało na zorganizowaniu Weekendu z piłką oraz Turnieju Mikołajkowego. W zajęciach wzięło udział 150 osób.
9. Stowarzyszenie Monar w Malborku – nazwa zadania Wspieranie programów profilaktycznych adresowanych do osób uzależnionych od środków odurzających lub substancji psychotropowych i ich rodzin – kwota udzielonej dotacji, która została w całości wykorzystana, wyniosła 10 000,00 zł. W ramach zadania prowadzone były spotkania indywidualne poprzez

poradnictwo dla osób zagrożonych narkomanią oraz uzależnionych od narkotyków i alkoholu, a także dla ich rodzin. Prowadzone były również spotkania grupowe dla osób uzależnionych/eksperymentujących z narkotykami i alkoholem i współuzależnionych. W spotkaniach indywidualnych wzięło udział 36 osób, natomiast w spotkaniach grupowych 19.

Ponadto na terenie miasta i gminy Sztum działa od 2013 roku **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie**, która realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. W skład Komisji wchodzi 5 osób, w tym m.in. przedstawiciele Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, Komendy Powiatowej Policji w Sztumie, Sądu Rejonowego w Kwidzynie oraz Grupy AA „Nadzieja” w Sztumie. W roku Oceny odbyły się 73 posiedzenia (15 spotkań mniej względem 2020 roku), w tym 17 posiedzeń grupowych. Na 56 posiedzeniach Komisji w 2021 roku uczestniczyło 39 osób na 51 zaproszonych, których motywowano do abstynencji i leczenia nałogu.

Dodatkowo od marca 2021 roku w każdy wtorek odbywały się dyżury członka GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym „Krokus” przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dyżury te były przeznaczone dla osób chcących uzyskać informacje na temat zakresu wsparcia i pomocy świadczonej przez GKRPA w Sztumie.

Natomiast od 2016 roku na terenie miasta i gminy Sztum funkcjonuje również **Gminny Zespół Interdyscyplinarny**. Celem współpracy interdyscyplinarnej w ramach powołanego Zespołu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy. W 2021 roku odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 1 wyjazdowe posiedzenie do Aresztu Śledczego w Starogardzie Gdańskim. Ponadto Zespół powołuje grupy robocze w celu podjęcia działań zmierzających do zweryfikowania pozyskanych informacji oraz zaproponowania działań na rzecz pozytywnej zmiany sytuacji rodzinnej. Na spotkania grup roboczych stawiały się osoby stosujące przemoc w rodzinie, jak i osoby dotknięte przemocą w rodzinie. W roku Oceny w 277 posiedzeniach grup roboczych brali udział pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie, pedagodzy szkolni, dzielnicowi, psycholog oraz kuratorzy zawodowi. W roku 2021 roku wszczęto 91 procedur „Niebieskie Karty” (czyli więcej o 15 niż w 2020 roku), zaś zakończono 59.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie przez cały 2021 rok kierowali osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby zagrożone przemocą w rodzinie do **Lokalnego Punktu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepięstwem w Sztumie**. Od 12 września

2019 roku Punkt działań przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie w siedzibie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sztumie. Oferował on bezpłatną pomoc prawną i mediacyjną, psychologiczną i psychoterapeutyczną oraz materialną dla pokrzywdzonych m.in. w wyniku przemocy domowej.

Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w terminie od 22 lutego 2021 roku do 26 lutego 2021 roku włączył się w obchody w ramach **Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem**. Celem akcji było zwiększenie dostępności oferty specjalistycznej pomocy osobom/rodzinom uwikłanym w problem przemocy domowej. Dyżury w ramach ww. akcji pełnili pracownicy oraz psycholog MGOPS.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie przy współpracy z Komitetem Społecznym Shoebox w Poznaniu w miesiącu marcu 2021 roku przekazał 20 kobietom z terenu miasta i gminy Sztum doświadczających przemocy w rodzinie zestawy kosmetyków w ramach **projektu ShoeBox**.

W 2021 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie zainicjowali oraz zaprosili do współpracy szkoły i przedszkola z terenu miasta i gminy Sztum, których uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do **Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci**. Celem działania było kształtowanie pozytywnych postaw w społeczeństwie poprzez uświadomienie jak ważne jest reagowanie na zjawisko przemocy oraz interweniowanie w sytuacjach krzywdzenia dziecka. Akcja służyła również informowaniu o alternatywnych, względem bicia, form wychowania i wzmacniania pozytywnej komunikacji.

Pracownicy MGOPS w Sztumie już po raz szósty ubrani w żółte koszulki z napisem „Woda-tak. Alkohol – nie. Kampania STOP FAS” w 2021 roku włączyli się w akcję **Światowego Dnia FAS** przekazując do Szpitala Polskie S.A. w Sztumie oraz Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej FEMINA w Sztumie profilaktyczne materiały edukacyjne o szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, oraz nt. FAS. Z uwagi na działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19 nie przeprowadzono w 2021 roku pogadanek czy spotkań edukacyjnych dot. konsekwencji spożywania alkoholu w ciąży.

W 2021 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie również zaprosili do współpracy w ramach akcji **Sztumski Głos Profilaktyki** szkoły z terenu miasta i gminy Sztum. Uczniowie wykonali prace oraz hasła w nawiązaniu do ww. akcji. Celem akcji była integracja uczniów w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego oraz spotkanie się ludzi pomocnych dla

innych, potrafiących wspólnie działać, by chronić dzieci i młodzież przed uzależnieniami. Wszystko po to, aby narkotyki, alkohol i przemoc nie zabierały wolności życia dzieciom i osobom dorosłym.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w 2021 roku włączył się również do kampanii społecznej pn. „**Biała Wstążka**” na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – mężczyźni przeciwko przemocy wobec kobiet. MGOPS zwrócił się z prośbą do wszystkich mężczyzn o przyłączenie się do akcji pozwalającej na podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu stosowania przemocy w rodzinie, poprzez symboliczne umieszczenie symbolu kampanii, tj. „Białej Wstążki” w mediach społecznościowych, jak również propagowanie akcji w gronie znajomych.

W związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się choroby zakaźnej COVID-19 w 2021 roku nie była możliwa realizacja zaplanowanego działania mającego na celu profilaktykę zdrowego trybu życia – „Sztumskiego Spotkania Profilaktycznego – Krokusy”.

WNIOSKI KOŃCOWE I REKOMENDACJE

Pomoc społeczna jest jednym z najważniejszych ogniw polityki społecznej, gdyż skierowana jest do osób zagrożonych i wykluczonych społecznie. Odbiorcami oferowanego wsparcia i pomocy są osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji egzystencjalnej i nie posiadają zasobów, możliwości czy umiejętności samodzielnego ich przezwyciężenia. Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok pokazuje, iż liczba świadczeniobiorców pozostaje na tożsamym poziomie, zaś osoby i rodziny z terenu miasta i gminy Sztum korzystające z pomocy społecznej wymagają intensywniejszego i wielowymiarowego wsparcia odpowiadającego na złożoność dotyczących ich problemów i trudności. W związku z powyższym odpowiedzią na istniejące i pojawiające się potrzeby jest ciągłe dążenie do zwiększania i poszerzania wachlarza oferowanego wsparcia pozwalającego z jednej strony na zabezpieczenie podstawowych potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum, a z drugiej na ich usamodzielnianie w codziennym funkcjonowaniu.

Do najważniejszych wniosków wynikających ze sporządzonej Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok należą:

- Dokonana analiza **struktury demograficznej miasta i gminy Sztum** wskazuje na nieznaczny spadek liczby mieszkańców o 1,4%. W 2021 roku, analogicznie do roku 2020, kobiety stanowiły 51% populacji, zaś udział mężczyzn wyniósł odpowiednio 49%. Mężczyźni w wieku zarówno przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym stanowili większość w stosunku do

populacji kobiet. Natomiast prawie dwukrotną przewagę osób w wieku poprodukcyjnym stanowią kobiety, co wyraźnie wskazuje na ich długowieczność. Ponadto należy podkreślić, iż na terenie miasta i gminy Sztum w 2021 roku odnotowano wzrost liczby osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do spadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym względem 2020 roku, natomiast udział osób w wieku produkcyjnym pozostał na tożsamym poziomie. Pomimo nieznacznego spadku liczby osób w wieku poprodukcyjnym, która stanowi 22% populacji, należy nadal podejmować działania zmierzające do poszerzenia i zwiększenia katalogu pomocy udzielanej seniorom, w szczególności kobietom.

- W 2021 roku przyznano świadczenia 568 mieszkańcom miasta i gminy Sztum. **Świadczenie z pomocy społecznej** w 2021 roku przyznano 401 rodzinom, które liczyły 868 osób. Aż 52% osób to osoby, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej długotrwale (tożsama wartość w stosunku do 2020 roku). Jednocześnie w 2021 roku z pomocy w formie pieniężnej skorzystało ponad 61% świadczeniobiorców, zaś w formie niepieniężnej 44%. W związku ze wzrostem liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych oraz dominującą liczbą osób korzystających długotrwale z pomocy społecznej należy zabezpieczyć środki finansowe na pomoc materialną i niematerialną kierowaną do grup zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- W 2021 roku, analogicznie do 2020 roku, **najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy i wsparcia** były ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Powyższe dane jednoznacznie wskazują kierunek działań i odbiorców wsparcia w zakresie pomocy społecznej, co skorelowane jest z zachodzącymi zmianami demograficznymi, tj. starzeniem się społeczeństwa, które boryka się z problemami zdrowotnymi. Jednocześnie kolejną przyczyną korzystania z pomocy w 2021 roku (analogicznie do roku 2020) była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wobec powyższego konieczne jest zintensyfikowanie działań na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, adresowanych do osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych.
- Osobom, które ze względu na wiek, chorobę czy niepełnosprawność wymagają pomocy innych osób przyznawane były **usługi**. W 2021 roku usługi opiekuńcze zapewniono 41 osobom (o 7 osób mniej w porównaniu do 2020 roku), zaś ich koszt w porównaniu do 2020 roku wzrósł o 15%, co spowodowane było wzrostem kosztu jednostkowego świadczenia usług. Ponadto w 2021 roku realizowano wsparcia dla osób o szczególnych potrzebach, tj. specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, którym objęto 14 osób. Powyższe wskazuje, iż wsparciem w formie usług objętych zostało prawie 10% świadczeniobiorców.

Utrzymująca się charakterystyka odbiorców pomocy społecznej wskazuje na konieczność dalszego zabezpieczenia potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych w formie usług w miejscu zamieszkania, w szczególności w zakresie wsparcia specjalistycznego.

- W 2021 roku nastąpił wzrost przeprowadzonych **wywiadów środowiskowych**, które są podstawą przyznania pomocy (przeprowadzono o 78 wywiadów więcej aniżeli w 2020 roku). Ponadto w 2021 roku pomoc w postaci **pracy socjalnej** została udzielona 234 rodzinom z terenu miasta i gminy Sztum. Natomiast w formie wyłącznie pracy socjalnej wsparciem objęto 98 rodzin, co stanowi prawie 42% ogółu udzielonego wsparcia w formie pracy socjalnej. Powyższe potwierdza, iż osoby zgłaszające się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie w dużej mierze wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów, które nie jest powiązane z udzieleniem świadczeń w formie pieniężnej lub niepieniężnej.
- W 2021 roku przyznano łącznie 348 **świadczeń w formie pieniężnej**, tj. zasiłki stałe, okresowe i celowe (o prawie 2% mniej w stosunku do 2020 roku). Przedstawiona w Ocenie analiza wskazuje, iż priorytetową potrzebą, która była zaspokajana przez instytucje pomocy społecznej w 2021 roku, była wypłata środków finansowych z przeznaczeniem na zakup ciepłego posiłku. Natomiast pomoc w formie zasiłków stałych objęła w zdecydowanej większości osoby samotnie gospodarujące (80%). Ponadto główną przyczyną udzielanej w 2021 roku pomocy w formie zasiłku okresowego było bezrobocie. Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż pomoc w formie pieniężnej kierowana jest do osób znajdujących się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Prognozy wskazują, iż zabezpieczenie w kolejnych latach środków na wypłatę zasiłków celowych i okresowych powinno pozostać na tożsamym poziomie. Natomiast środki na wypłatę świadczenia w formie zasiłku stałego, w związku z podwyższeniem od 1 stycznia 2022 roku kryterium dochodowego, powinny zostać zwiększone.
- **Wsparciem w formie niepieniężnej** w 2021 roku objęto łącznie 250 osób, tj. o 10% mniej w stosunku do 2020 roku. Najczęstszą formą udzielanej pomocy niepieniężnej były posiłki (70% świadczeniobiorców), które w całości zostały przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Zdecydowana większość świadczeń dotyczyła posiłków dla dzieci (94%). Spadek liczby przyznanych świadczeń w formie posiłków, analogicznie do 2020 roku, skorelowany jest z podejmowanymi działaniami mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się choroby zakaźnej COVID-19, tj. zamknięciem placówek oświatowych. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż w znacznej mierze formy niepieniężne kierowane są do rodzin, m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny. Powyższe warunkowane jest również klasyfikacją przyczyn udzielanej pomocy,

tj. dysfunkcjami rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, które wyznaczają kierunek podejmowanych działań. Narastające problemy w rodzinach, w tym związane również ze zdalnym nauczaniem i brakiem zabezpieczenia potrzeb dzieci poza domem, w znacznym stopniu wpływa na konieczność intensyfikacji pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi. Powyższe potwierdza również wzrost liczby dzieci, które zabezpieczone zostają w pieczy zastępczej.

- W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie realizował również **zadania zlecone gminie** w formie świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego 500+ oraz funduszu alimentacyjnego. W roku Oceny nastąpił 4,5% spadek wypłacanych świadczeń rodzinnych w stosunku do roku 2020. Główną przyczyną spadku jest niezmienną się od listopada 2015 roku kryterium dochodowe uprawniające do otrzymania świadczeń. Natomiast kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych 500+ w porównaniu z rokiem 2020 nieznacznie spadła o 1,6%. Widoczna jest tendencja spadkowa w ilości oraz kwocie wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co skorelowane jest także z niskim kryterium dochodowym uprawniającym do przedmiotowego świadczenia.
- W celu zaspokojenia potrzeb mieszkańców miasta i gminy Sztum w 2021 roku podejmowano szereg **innowacyjnych działań mających na celu wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania**. Do głównych form wsparcia należą usługi Telemedycyny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej oraz opieki wytchnieniowej dla faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnościami. Z usługi Telemedycyny polegającej na elektronicznym całodobowym monitoringu i przyzywaniu natychmiastowej pomocy w przypadku zagrożenia życia, zdrowia czy bezpieczeństwa w roku Oceny skorzystało 18 osób, w tym 8 osób skorzystało z nowoczesnego urządzenia II generacji. Ponadto w 2021 roku nadal realizowano innowacyjną formę wsparcia w postaci asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, z której skorzystało 7 osób. Natomiast z wytchnienia od codziennego trudu sprawowania opieki nad osobami z niepełnosprawnościami w 2021 roku skorzystało 5 opiekunów. Dokonane analizy oraz prognozy wskazują na zapotrzebowanie wśród lokalnej społeczności na usługi w zakresie asystentury i opieki wytchnieniowej. W związku z powyższym należy podejmować działania w celu rozwoju ogólnodostępnych form wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz zabezpieczenia w tym zakresie środków finansowych.
- W związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się w 2021 roku choroby zakaźnej COVID-19 MGOPS w Sztumie podejmował **dodatkowe działania** w celu zapobiegania i minimalizowania negatywnych skutków pandemii. Jednym z działań była realizacja Programu „Wspieraj seniora” w ramach Solidarnościowego Korpusu Wsparcia

Seniorów, dzięki któremu osoby w wieku powyżej 70 roku życia uzyskały niezbędną pomoc, m.in. w formie zakupu niezbędnych produktów lub wykupieniu recepty. Ponadto na podstawie umowy z Bankiem Żywności w Tczewie zapewniono wsparcie 357 osobom najbardziej potrzebującym w formie artykułów żywnościowych (ok. 19 760 kg) w ramach PO PŻ Podprogram 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Zarówno wsparcie w formie zakupów, jak i rozdysponowanie żywności dla ww. rodzin realizowane było przez pracowników MGOPS w Sztumie.

- Na terenie miasta i gminy Sztum w roku 2021 funkcjonowało łącznie 10 placówek szeroko rozumianej pomocy społecznej (analogicznie do 2020 roku). W katalog placówek funkcjonujących **w ramach zasobów instytucjonalnych** Miasta i Gminy Sztum wchodzi placówki oferujące wsparcie seniorom, osobom niepełnosprawnym oraz osobom należącym do grupy podwyższonego ryzyka socjalnego, a także punkty konsultacyjne. Szeroki wachlarz udzielanego wsparcia pozwala w znacznej mierze zaspokoić potrzeby osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie. Dokonana Ocena wykazała, iż posiadane zasoby instytucjonalne pozwolą w 2022 roku w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców miasta i gminy Sztum.
- **Kadrę Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie** stanowi 28 pracowników, z czego 32 % stanowili pracownicy socjalni. Podlegające ciągłym zmianom prawo, wprowadzanie nowych zadań dla pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej (zarówno pracowników socjalnych, jak i administracyjnych) wymaga od ww. osób nieustannego zwiększania posiadanych kompetencji zawodowych. W związku z powyższym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie umożliwi każdemu pracownikowi rozwój zawodowy poprzez finansowanie lub współfinansowanie różnych form podnoszących i wzmacniających kwalifikacje zawodowe.
- Ważnym celem pomocy społecznej jest zapobieganie marginalizacji osób i rodzin, poprzez ich społeczne aktywizowanie, psychiczne wzmacnianie i mobilizowanie do podejmowania starań w celu poprawy swojej sytuacji życiowej. Celowi temu Ośrodek podporządkowuje swoje wszelkie działania wychodząc poza standardowe wsparcie oraz wykorzystując możliwości zewnętrzne, przede wszystkim dostępne środki krajowe oraz unijne. W 2021 roku zrealizowano szereg projektów, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców miasta i gminy Sztum. Efektem realizowanych **projektów i przedsięwzięć** było objęcie wsparciem blisko 2200 osób, na co wydatkowanych zostało 485 100,21 zł. W znacznej części działania finansowane zostały ze środków zewnętrznych (77 % ogólnych wydatków).
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie w celu zaspokojenia wszelkich zgłaszanych potrzeb przez osoby korzystające ze wsparcia i pomocy podejmuje **współpracę**

na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Efektem nawiązanej i realizowanej w 2021 roku współpracy jest szeroki katalog wsparcia skierowany do osób i rodzin z terenu miasta i gminy Sztum, w szczególności osób starszych i niepełnoprawnych oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez nawiązanie współpracy z 13 organizacjami. Ponadto współdziałanie różnych podmiotów umożliwiło również w 2021 roku realizację wielu przedsięwzięć profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowego trybu życia.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie stale poszukuje optymalnych, a zarazem innowacyjnych rozwiązań, by wyeliminować bądź zmniejszyć bariery osób alienowanych od społeczeństwa. Stara się zapobiegać trudnym sytuacjom życiowym podejmując w tym celu działania zmierzające do usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Szczególnie istotne jest dalsze rozwijanie wachlarza wsparcia świadczonego przez specjalistów w miejscu zamieszkania, a także podejmowanie innowacyjnych działań zmierzających do usamodzielniania, nie zaś do uzależniania mieszkańców miasta i gminy Sztum od systemu pomocy społecznej.

Dokonana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 rok potwierdza specyfikę grupy odbiorców wsparcia i pomocy społecznej, w której dominują osoby starsze, długotrwale chore i niepełnosprawne. W związku z powyższym konieczna jest intensyfikacja działań w zakresie rozwoju ich potencjału, zainteresowań i motywowanie do samorealizacji. Jednocześnie przy planowaniu budżetu na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, należy zwrócić szczególną uwagę na konieczność aktywizacji osób powyżej 60 roku życia, wzrost nakładów na usługi w miejscu zamieszkania i wsparcie opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami, a także potrzebę zapewnienia całodobowej opieki osobom jej wymagającym. Jednocześnie należy kontynuować wsparcie na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, które pozwoli im na prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, a także na pozostanie dzieci w rodzinach biologicznych. Dodatkowym wyzwaniem, przed którym staje Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, jest podejmowanie zintensyfikowanych działań względem osób dotkniętych przemocą, jak również osób ją stosujących, a także osób uzależnionych m.in. od urządzeń elektronicznych.

Realia dotychczas świadczonej pomocy i wsparcia zostały zweryfikowane w trudnej dla wszystkich sytuacji związanej z rozprzestrzenieniem się choroby zakaźnej COVID-19, co stanowiło wyzwanie również w zakresie organizacji i funkcjonowania systemu pomocy społecznej. MGOPS w Sztumie wdrożył nowe rozwiązania, które pozwoliły zabezpieczyć potrzeby osób i rodzin najbardziej

potrzebujących. Wyzwaniem, któremu należało sprostać, było również zapewnienie bezpieczeństwa pracownikom udzielającym wsparcia, zmiana systemu pracy, wzmocnienie metod i narzędzi pracy socjalnej. Dzięki podjętym działaniom, modyfikacji dotychczasowego systemu pracy i wdrożeniu dodatkowych form wsparcia MGOPS w Sztumie zrealizował założone cele. Powyższe pokazuje, iż Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie wychodzi naprzeciw wyzwaniom i zmianom w zakresie polityki społecznej oraz dąży do ciągłego podnoszenia jakości świadczonej pracy, także w trudnym czasie pandemii.

Ocena Zasobów Pomocy Społecznej sporządzona za 2021 rok odzwierciedla działalność Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sztumie oraz jednostek współpracujących w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. W 2022 roku kontynuowane będą dotychczas realizowane działania oraz podjęte zostaną nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania zdefiniowanych problemów społecznych. Z pewnością jednym z podstawowych kierunków działań jest rozwijanie zintegrowanego, lokalnego systemu wsparcia na rzecz osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Natomiast nieodzownym elementem skutecznej, efektywnej i nowoczesnej pomocy społecznej jest budowanie partnerstw w różnych obszarach społecznych.